

ԻՍՐԱՅԷԼ ՀՐԹԻՌԱԿՈՇԵՅ ՀԱԼԷՊԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՂԱԿԱՅԱՆԸ

Երեքշաբթի, 6 Մեպտեմբեր 2022-ին, Սուրիոյ Պաշտպանութեան Նախարարութեան պաշտօնական կայքը հաղորդեց, որ 6 Մեպտեմբեր 2022-ի երեկոյեան ժամը 20:16-ին, Իսրայէլ Լաթաքիոյ արեւմտեան շրջանէն բազմաթիւ հրթիռներ արձակեց Զալէպի Միջազգային Օդակայանին ուղղութեամբ:

Յարձակումին հետեւանքով օդանաւերու վայրէջքի բաժինը վնասուեցաւ, որուն հետեւանքով ալ օդակայանը աշխատանքէ դադրեցաւ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱԼԷՊԻ ՕՂԱԿԱՅԱՆԻՆ ՃԱՄԲՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԱԾ ԹՈՒՉՔՆԵՐԸ ԿԸ ՓՈԽԱՆՅՈՒԻՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՂԱԿԱՅԱՆ»

Երեքշաբթի, 6 Մեպտեմբեր 2022-ին, Սուրիոյ Փոխադրութեան Նախարարութիւնը յայտնեց, որ Զալէպի օդակայանին ճամբով նախատեսուած եւ ծրագրուած բոլոր թռիչքները պիտի փոխանցուին Դամասկոսի միջազգային օդակայան, նկատի ունենալով իսրայէլեան յարձակումը Զալէպի միջազգային օդակայանին վրայ, եւ վերջինիս աշխատանքէ դադրիլը:

Նախարարը կոչ ուղղեց հանրութեան՝ հարկ եղած կարգադրութիւնները ընելու եւ ճշդելու իրենց մեկնումի օրն ու ժամը՝ համադրաբար օդանաւային ընկերութիւններու եւ անոնց համապատասխան գրասենեակներու հետ, մինչեւ Զալէպի միջազգային օդակայանին նորոգութիւնն ու վերաբանեցումը:

Նախարարը կոչ ուղղեց հանրութեան՝ հարկ եղած կարգադրութիւնները ընելու եւ ճշդելու իրենց մեկնումի օրն ու ժամը՝ համադրաբար օդանաւային ընկերութիւններու եւ անոնց համապատասխան գրասենեակներու հետ, մինչեւ Զալէպի միջազգային օդակայանին նորոգութիւնն ու վերաբանեցումը:

ՆՍՕՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆՏՐՈՒԹԵՅԱՒ ՆԱԽԱԳԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՇՆԱՐԶԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Գերմանիոյ Գարլսրուէ քաղաքին մէջ գումարուող Եկեղեցիներու Զամաշխարհային Խորհուրդի (Ե. Զ. Խ.) 11-րդ համաժողովը ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսը ընտրեց Խորհուրդի նախագահ՝ ներկայացնելով արեւելեան ուղղափառ եկեղեցիները:

Յայտնենք, որ Վեհափառ Զայրապետը երկու շրջան (1991-1998 եւ 1998-2006) ընտրուած էր Ե. Զ. Խ. ի կեդրոնական ու գործադիր վարչութեանց ատենապետ:

Արդարեւ, ընդառաջելով միջ-եկեղեցական անձնաւորութիւններու ու շրջանակներու ջերմ փափաքին, ինչպէս նաեւ միջ-եկեղեցական շարժումին նոր մղում մը տալու հեռանկարով, Նորին Սրբութիւնը ընդառաջեց նախագահ դառնալու անոնց փափաքին:

ՃԵՂՈՒԹԵՅԱՆ ՀԱԼԷՊԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ

18 Մեպտեմբեր 2022-ին տեղի պիտի ունենան Սուրիոյ Նահանգներու Տեղական Ինքնակառավարման Մարմիններու (ՏԻՄ-ի) ընտրութիւնները: Պիտի ընտրուի իւրաքանչիւր Նահանգի Նահանգային խորհուրդ, ինչպէս նաեւ պիտի ձեւաւորուի քաղաքային խորհուրդ:

Արմէն Կարապետյան, Գրառէն Կարապետյան, Գրառէն Կարապետյան

Այսու կը տեղեկացնենք, որ ՏԻՄ-ի ընտրութիւններուն Բերիոյ Զայրոց Թեմի Զալէպի թեկնածուներն են՝ Արա Մուրաֆեան, երկրչփ. Տիգրան Պետրոսեան եւ երկրչփ. Մարալ Գալայճեան:

Կը յորդորենք մեր համայնքի գաւակները մասնակցիլ ընտրութիւններուն: Զուեարկութիւնը պատասխանատուութիւն եւ քաղաքացիական պարտաւորութիւն է:

Դիւան Ազգ. Առաջնորդարանի

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԸՆՈՐՀԱԽՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԸ՝ ԱՐՅԱՍԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀՈՉԱԿՄԱՆ ՏԱՐԵՊԱՐՉԻՆ ՍՈՒԹՈՎ

Վսեմաշուք Տիար Արայիկ Յարութիւնեան, Նախագահ Արցախի Զանրապետութեան Ստեփանակերտ Սիրելի՛ պրն. նախագահ,

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Անթիլիասի մայրավանքէն հայրապետական օրհնութեամբ, քրիստոնէական ջերմ սիրով եւ ազգային վառ ապրումներով կ'ողջունենք Ձեզ:

Ողջ հայութեան համար խոր նշանակութիւն ունեցող 2 Մեպտեմբերը, ներկայ ժամանակներուն մեր ժողովուրդը կը դնէ լուրջ մարտահրաւերներու դիմաց: Արցախի անկախութեան հռչակումը մեր ժողովուրդի հաւաքական հաւատքին ու ամուր վճռականութեան շոշափելի արտայայտութիւնն է ու մանաւանդ անոր անխախտ պահպանումը համայն հայութեան նուիրական պարտաւորութիւնն է:

Վերջին քանի մը տարիներու ցնցումները երբեք յուսահատութեան չեն կրնար առաջնորդել մեր ժողովուրդը: Մենք պիտի շարունակենք մեր պայքարը՝ յանուն արդարութեան ու Արցախի մեր սիրելի գաւակներու արդար իրաւունքի պաշտպանութեան:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը միշտ կը մնայ Արցախի մեր ժողովուրդին ու պետութեան կողքին՝ վերանորոգ նուիրումով իր ներդրումը բերելով Արցախի հզօրացման աշխատանքներուն:

Այս առիթով, Մեր հայրական սերն ու հայրապետական օրհնութիւնը կը փոխանցենք Ձեզի, պարուն նախագահ, եւ Արցախի իշխանութեան: Կը հայցենք Ամենաբարին Աստուծմէ, որ իր հովանին անսպակաս ընէ համայն հայութեան վրայէն՝ ի Զայաստան, յԱրցախ եւ ի Սփիւռն աշխարհի:

Աղօթարար՝ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Խմբագրական

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆՄԱՆԱՏԻՊ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐՈՒ ԴԻՄԱՑ

Սուրիա եւ Հայաստան կը դիմագրաւեն նմանատիպ մարտահրաւերներ տարածքային ամբողջականութեան պահպանման եւ տարածաշրջանի ուժերուն հետ գործակցելու մարտավարութեան առումով:

Երկու երկիրներու պարագային ալ արեւմտեան եւ ռուսական առանցքներու ազդեցութիւններուն բախումն է որ կը բարդացնէ հարցերուն լուծումը:

Եթէ Սուրիոյ ներքին խաղաղութիւնն ու տարածքային ամբողջականութիւնը խանգարելու փորձեր կը կատարուին յատկապէս Թուրքիոյ, Իսրայէլի եւ արեւմուտքին դրդումով, Հայաստանի պարագային 44-օրեայ պատերազմը ի յայտ բերաւ որ Ատրպէյճան կարելիութիւն պիտի չունենար վերագրաւել արցախեան տարածքներ Իսրայէլի եւ Թուրքիոյ զինուորական ուղղակի միջամտութեան բացակայութեան պարագային:

Որքան ալ փորձեր կատարուին Արցախեան պատերազմի հայկական ներքին թերութիւնները մատնանշելու, անհամերաշխութեան կամ փտածութեան ակնարկելու, յստակ է որ այս պատերազմին արդիւնքին վրայ բացարձակ ազդեցութիւն ունեցան Թուրքիան եւ Իսրայէլը, բնականաբար իւրաքանչիւրը իր հեռահար նպատակներուն իրականացման ճամբուն վրայ քայլ մը առնելու մղումով:

Հայկական կողմին պատրաստութիւնը, կամ Հայաստանի ներկայ իշխանութիւններուն պաշտպանութեան քաղաքականութիւնը այլ հարցեր են, որոնք անկողմնակալ քննութեան ենթարկուելէ ետք միայն յստակ կրնան դարձնել պատահած ողբերգութեան ներհայկական պատճառները:

Երկու երկիրներու պարագային ալ միջամուխ պետութիւններու հիմնական գործօնները տնտեսական եւ քաղաքական են:

Եթէ թուրք-իսրայէլեան զօրակցութիւնը Ատրպէյճանին կը միտի տնտեսական տարանցիկ ճանապարհներ ստեղծել Թուրքիան եւ Ատրպէյճանը, ապա նաեւ թրքախօս երկիրները իրար կապող, մանաւանդ Իրանը շրջանցող, Սուրիոյ պարագային եւս Իրանի ազդեցութեան նուազեցման գործօնը առկայ կը մնայ յատկապէս Իսրայէլի համար՝ արաբական ազգային ճակատին պահանջատիրական թափը տկարացնելու: Միւս կողմէ, Թուրքիոյ համար Սուրիոյ մէջ տարածաշրջանի մրցակից Իրանի դերակատարութեան նուազեցման զուգահեռ կը գործէ քրտական գործօնը:

Թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ Սուրիոյ պարագային հիմնական մարտահրաւեր կը համարուի աշխարհաքաղաքական Նոր զարգացումներու, Նոր ճամբաներու, ապահովական գօտիներու հաստատման ընթացքին որոնել միջոցներ ազգային շահերու, տարածքային ամբողջականութեան պաշտպանութեան, բայց մանաւանդ ճշդել յարաբերութիւններու մէջ վստահելիութեան գործօնը:

Արդեօ՞ք Կովկասի խաղաղութեան համար հաղորդակցութիւնները բաց պիտի ըլլան քաղաքական, ցեղային դատողութիւններու կամ կեղծիքներու վրայ հիմնուած պատմական պատրանքներու իրականացման հաշուոյն: Չանգեզուրի «միջանցք» անուան տակ փանթուրքիստական ծրագիրն է որ առաջ պիտի մղուի: Արդեօ՞ք այս միջանցքին նպատակը Հայաստանի պաշարումն է, Ատրպէյճանի վերածումը Թուրքիոյ հովանիին տակ գտնուող երկրի եւ Իրանի մեկուսացումը:

Հայաստան-Իրան տնտեսական գործակցութիւնը շրջանային եւ միջազգային նախագիծերու մէջ տնտեսական համագործակցութեան լայն կարելիութիւններ ունի: Այդ կարելիութիւններու օգտագործումը կը նպաստէ նաեւ թուրք-ատրպէյճանական ծուղակներէ պաշտպանուելու:

Սուրիոյ պարագային եւս, թրքական եւ իսրայէլեան սպառնալիքներուն դէմ դնելու կը նպաստէ Իրան-Ռուսիա-Սուրիա առանցքը:

Երկու երկիրներու ազգային շահերը կը թելադրեն հաւասարակշռուած քաղաքականութիւն վարել՝ զերծ մնալու տընտեսական ճնշիչ օղակներու մէջ յայտնուելու վտանգէն:

«Գ.»

-«ՍԱՆԱ», Չորեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, Սուրիոյ Նախագահութեան հովանաւորութեամբ, Սուրիոյ Կրթութեան Նախարարութիւնը պարգևատրեց Սուրիոյ 2021-2022-ի ուսումնական տարեշրջանի միջնակարգի՝ պրովէի պետական քննութիւններու առաջնակարգ 105 աշակերտները, «Ասատ» Մշակոյթի եւ Արուեստի Տան յարկէն ներս:

-«Ուաթան Անլայն», Չորեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, թրքական ուժերուն Հասիչէի ջուր մատակարարող կայանը գրաւելուն եւ բնակիչներուն 36-րդ օրն ըլլալով ջրագուրկ պահելուն լոյսին տակ, Հասիչէի ջրային ամբարներու հաստատութիւնը Հասիչէի եւ անոր յարակից շրջաններուն ժամանակաւոր ջուր մատակարարող կայան մը յատկացուց, մինչեւ «Ալուք» ջրամուղ կայանին սուրիական բանակին վերահսկողութեան անցնիլը:

-«ՍԱՆԱ», Երեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, Սուրիոյ կառավարութիւնը վարչապետ Գոնուէլ Արնուսի գլխաւորութեամբ իր շաբաթական հերթական Նիստին ընթացքին որոշում գոյացուց Հալէպ նահանգին մէջ քաղցկեղի ամբողջական բուժման կեդրոն մը հիմնելու եւ համապատասխան պիտոճէ տրամադրելու այս ծրագրի իրագործման:

-«ՍԱՆԱ», Չորեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, Սուրիոյ Վարչական Բարգաւաճման Նախարարութիւնը Իրանի վարչական եւ պաշտօնավարման հարցերու հաստատութեան հետ ստորագրեց Թեհրանի մէջ Նախապէս ստորագրուած փոխըմբռնման յուշագիրին գործնականացման քարտեզը՝ Սուրիոյ եւ Իրանի միջեւ վարչական յարաբերութիւններու հորիզոնը ընդլայնելու միտումով:

-«Sada FM», Չորեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, Դամասկոսի նահանգապետարանը որոշեց Նահանգապետարանի յարկէն ներս հիւպատոսական փաստաթուղթերու վաւերագրումի յատուկ գրասենեակ մը հիմնել, գործակցաբար Սուրիոյ Արտաքին գործոց Նախարարութեան հետ: Գրասենեակին բացումը պիտի կատարուի Երկուշաբթի, 12 Սեպտեմբեր 2022-ին:

-«Ուաթան Անլայն», Չորեքշաբթի, 7 Սեպտեմբեր 2022-ին, Զորիական արաբական ժողովրդավարական Միութիւնը կոչ ուղղեց ԱՄՆ-ին՝ դուրս բերել իր ուժերը սուրիական հողերէն եւ վերջ տալ սուրիական հարստութիւններու թալանին, անցնելով, որ ԱՄՆ այլ երկիրներու տարածքներ կը գրաւէ եւ տուեալ երկիրներու ժողովուրդներուն իրաւունքը կը խլէ:

Լուրեր Հայաշխարհին

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ Ե «ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱՆՆԵՐ» ԳԻՐՔԸ

Հայրուկայետ, գորավար Անդրանիկի մահուան 95-ամեակին առիթով (31 Օգոստոս 1927-2022) հրատարակուած է Անդրանիկի «Մարտական Հրաններ» պրակի ելեկտրոնային տարբերակը (searchable-copyable):

Պրակը հրատարակուած է Հ.Յ. Դաշնակցութեան տպարանին մէջ (Ժընեւ), 1906 թուականին: Կարդալու եւ անվճար ներբեռնելու համար՝ <https://www.arfd.am/new/library/58247/>

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՅԱԾ Ե ԲԵԿՈՐԻ ԿԻՍԱՆՂԻԻՆ ԲԱՅՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

6 Սեպտեմբերին Ստեփանակերտի Աշոտ Ղուլեանի անուան կրող թիւ 2 դպրոցի բակին մէջ տեղի ունեցած է ՀՅԴ անդամ, ԼՂՀ Ստեփանակերտի առաջին վաշտի հրամանատար, «Արցախի Հերոս», «Մարտական Խաչ» առաջին աստիճանի շքանշանակիր Աշոտ Ղուլեանի կիսանդրիին բացման արարողութիւնը: Հերոսի կիսանդրիին տեղադրման նախաձեռնութիւնը ՀՅ Դաշնակցութեան Արցախի կառոյցին է, իսկ տնտեսական հոգաձուլութիւնը իրականացուցած է աստրալիահայ երիտասարդ բարերար Շանթ Գրաճեան՝ ԱՀ կառավարութեան հետ միատեղ:

Բեկորի անուան կրող դպրոցի տնօրէն Լաուրա Մարտիրոսեան, շնորհակալութիւն յայտնելով նախաձեռնութեան հեղինակներուն, յայտնած է, որ Աշոտ Ղուլեան մեզի պատգամած է ճիշդ ապրիլ, ճիշդ քալել եւ միասնաբար պահել հայրենիքը:

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, ԱՀ ԱԺ պատգամաւոր Դաւիթ Իշխանեան, Ներկայացնելով նախաձեռնութեան մասին, տեղեկացուցած է, որ գաղափարը քանի մը տարի առաջ ծագած է, երբ ՀՅԴ անդամներուն հետ հանդիպումի ընթացքին տնօրէնը յորդորեց դպրոցին մէջ գետեղել Աշոտ Ղուլեանի դիմաքանդակը: Կիսանդրիի տեղադրման աշխատանքներուն աջակցած է Լաուրա Ստեփանակերտի քաղաքապետարանը: Քաղաքապետարանի կրթութեան եւ մարմնակրթութեան բաժնի պետ Թերեզա Ղարախանեանի խօսքին համաձայն, ազգային-ազատագրական պայքարի իւրաքանչիւր փուլ ծնած է հերոսներ, որոնք իրենց անձնական կեանքով, իրենց ապրած ժամանակաշրջանով կը տարբերէին, բայց անոնց անձնական կեցուածքը տոյն էր՝ հայրենասէր, հայրենատենչ, մահ իմացեալ ընդունելու պատրաստակամութեամբ: Դիմելով ներկայ աշակերտներուն՝ Թերեզա Ղարախանեան յայտնած է, որ անոնք իրաւունք ունին հպարտանալու, որ կը սորվին Աշոտ Ղուլեանի անուան կրող կրթօճախի մէջ: Յուշակոթողի հեղինակը քանդակագործ Իւրի Յովհաննիսեանն է, ճարտարապետը՝ Սերկէյ Աղամեան: Կիսանդրիի բացման պատիւը տրուած է դպրոցի տնօրէն Լաուրա Մարտիրոսեանին, Նելլի Ղուլեանին եւ Բեկորի թոռ Աշոտ Ղուլեանին:

Հանդիսաւոր արարողութեան ներկայ եղած են Արցախի Հանրապետութեան պետական նախարար Արտակ Պեղարեան, պատգամաւորներ, պետական այրեր, Բեկորի մարտական ու կուսակցական ընկերները, հարգատները, դպրոցի մանկավարժական եւ աշակերտական անձնակազմը:

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԱԾ Ե ԲԵՐՉՈՐԻ ՍՈՒՐԸ ՀԱՐՔԱՐՉՈՒՄ ԵԿԵՂԵՅԻՆ ՄՉԿԻԹԻ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ՆԱԽԱԳԻԾԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Ապառաժ»- Ատրպէյճան կը շարունակէ մշակութային ցեղասպանութեան քաղաքականութիւնը: Ան յայտարարած է, որ Օգոստոս 2022-ին Բերձոր քաղաքի եւ Աղաւնօ գիւղի հայ բնակչութեան բռնի տեղահանումէն ետք, Սուրբ Համբարձում եկեղեցին մզկիթի վերածելու նախագիծը պատրաստուած է:

Լուրի գանգակատունը եւ հիւսիսային ճակատին պիտի տեղադրուին երկու միկաթերներ:

Նախագիծին համաձայն, պիտի քանդուի գմբէթին գագաթը, պիտի ծածկուի զանգակատունը եւ հիւսիսային ճակատին պիտի տեղադրուին երկու միկաթերներ:

ՄԻՐՉՈՅԵԱՆ. «ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ ՄԻՏՈՒՄ ՈՒՆԻ ՏԱՊԱԼԵԼՈՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԵՆԹԱՅԻՆ»

Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան մեկնաբանելով 31 Օգոստոսի պրիքսելեան հանդիպումին մասին որոշ շահարկումներ, յայտարարած է, որ բանակցութիւններու շարունակական կամայական, իրականութեան չհամապատասխանող մեկնաբանութիւնները եւ համաձայնութիւններու կատարումէն խուսափիլը թոյլ կու տան մտածելու, որ Ատրպէյճան միտում ունի տապալելու խաղաղութեան գործընթացը եւ ուժի կիրառումի միջոցով շարունակելու ցեղային զտումներու իր քաղաքականութիւնը:

«Հայկական կողմին տեսակետը Ատրպէյճանի կողմէն առաջարկուած հինգ կետերու մասին անփոփոխ է: Ինչպէս քսած ենք նախապէս, 10 Մարտ 2022-ին Ատրպէյճանի կողմէն փոխանցուած առաջարկներուն մէջ մեզի համար անընդունելի ոչինչ կայ: Այլ բան, որ այդ առաջարկները չեն հասցէագրեր Հայաստան-Ատրպէյճան համապարփակ խաղաղութեան օրակարգի բոլոր հարցերը: Եւ ՀՀ Միւսքի խումբի համանախագահ երկիրներուն փոխանցած մեր պատասխանով մենք լրացուցած ենք օրակարգը եւ հետեւաբար՝ այդ հիմքին վրայ պատրաստ ենք խաղաղութեան բանակցութիւններու շարունակութեան:

Անգամ մը եւս վերահաստատուած է վարչապետ Փաշինեանի կողմէն Պրիքսելի մէջ տեղի ունեցած վերջին քննարկումներու ընթացքին:

Այս տեսակետը չլսելու կամ չլսելու փորձերը հայկական կողմին հիմք կու տան կասկածելու Ատրպէյճանի՝ խաղաղութեան հասնելու մտադրութեան անկեղծութեան մէջ», ըսուած է ՀՀ արտաքին գործոց նախարարին մեկնաբանութեան մէջ:

ՀԱՆՐԱՅԻՄԸ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ. «ՈՉ ԱՐՅԱՆԻ ՀԱՅԱԹԱՓՈՒՄԻՆ»

Ստեփանակերտի կերդրոնական փողոցները 2 Սեպտեմբերին լեւի-լեցուն էին: Արցախի Հանրապետութեան 31-րդ տարեդարձին առիթով Երեւանի ժամով ժամը 18:00-ին Ազատութեան հրապարակէն քայլերթ սկսաւ դէպի Վերածնունդի հրապարակ, ուր մէկ ժամ անց տեղի ունեցաւ հանրահաւաք:

Երթը կ'առաջնորդէին Արցախի Ազգային Ժողովի խմբակցութիւններու պատգամաւորները, Ներկայ էին նաեւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի ընդդիմադիր «Հայաստան» եւ «Պատիւ Ունեմ» խմբակցութիւններու անդամներ Վահէ Յակոբեան, Գեղամ Մանուկեան, Տիգրան Աբրահամեան:

Երթի դիմացէն խումբ մը երիտասարդներ կը տանէին Արցախի դրօշը: Երթը կ'ուղեկցուէր Արցախի մասին երգերով: Ծնեքերէն, խանութներէն քաղաքացիները կը հետեւէին երթին, կը ծածանէին Արցախի դրօշը: Երթի ընթացքին միասնութեան, պայքարի կոչեր կը հնչէին: Պարբերաբար կը հընչէր նաեւ «Նիկոլ, հեռացի՛ր», «Նիկոլ դաւաճան»:

Արդէն Վերածնունդի հրապարակին վրայ, ուր նաեւ նախագահական *Շաք.՝ 19 4*

«ԴԻՄԱՂՐՈՒԹԻՒՆ» ԸՆԹՈՒՄԻՆ ՀԱՐՔԱՐՉՈՒՄԸ ԱՐՅԱՆԻ ՀԱՐՔԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՀՈՋԱԿԱՆ 31-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Ուրբաթ, 2 Սեպտեմբերին, Ֆրանսայի հրապարակին վրայ տեղի ունեցաւ «Դիմաղրութիւն» շարժումին հանրահաւաքը՝ նուիրուած Արցախի Հանրապետութեան հռչակման 31-ամեակին:

Հանրահաւաքը սկսաւ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան օրհներգ ներկայացումով:

Ներկաները մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգեցին յանուն հայրենիքի գոհուած հայորդիներուն յիշատակը:

Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր, պաշտպանութեան նախկին նախարար Սէրան Օհանեան իր խոնարհումը արտայայտեց մեկուկէտ տարուան մէջ միասնական ըլլալու եւ «Դիմաղրութիւն» շարժման այս ամբողջ նախաձեռնութեան ընթացքին քաղաքացիներու աշխուժութեան համար:

Ան շեշտեց, որ այսօր ալ պէտք է վճռականութեամբ լեցուիլ ու միասնակցանքով *Շաք.՝ 19 4*

ԱՏՐՊԷՅՃԱՄՆԻ ԳԼԽԱԴՈՐ ՀԻՒՊԱՏՈՍՐ ԿՐ ՄԵԿՆԻ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԷՆ՝ ԵՏԻՆ ԶԳԵԼՈՎ ԽԱՐԷՆՈՒԹԵՄՆ ՀԵՏՔ

Յարութ Սասունեան

Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոս Նասիմ Ադայե, Օգոստոսի վերջաւորութեան մեկնած է Լոս Անճելոսէն՝ դառնալու համար իր երկրին նոր դեսպանը, Գերմանիոյ մէջ: Ադայե իր ետին խաբուրթեան հետք թողած է: Կը յուսամ, որ Գերմանիոյ կառավարութիւնը ուշադրութեամբ կը հետեւի այս կասկածելի ատրպեյճանցի «դիւանագետ»ին:

Սկսինք ամենէն վերջին խայտառակութենէն: Անցեալ շաբաթ, «Թուրքեր» եւ «Ֆէյսպուք» ընկերային ցանցերուն վրայ Ադայե հպարտութեամբ հրապարակեց վկայական մը, որ կը կրէր Լոս Անճելոսի գաւառի հինգ վերահսկիչներէն չորսին ստորագրութիւնները. անոր մէջ երախտագիտութիւն կը յայտնուէր՝ Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսի պաշտօնին իր ծանայութեան համար:

Առաջին ակնարկը, թէ բան մը սխալ էր, այն էր, որ վկայականին մէջ չկար Լոս Անճելոսի գաւառի հինգերորդ վերահսկիչ Շէյլա Քիւլի անունը: Ման փաստաթուղթեր սովորաբար կը ստորագրուին բոլոր հինգ վերահսկիչներուն կողմէ, ինչ որ դիւանագիտական արձանագրութիւնն է:

Պետք է որ յատուկ պատճառ մը ըլլար այն մասին, թէ ինչո՞ւ կը բացակայի վերահսկիչ Քիւլի ստորագրութիւնը: Երբ Ամերիկայի Զայ Դատի Յանձնախումբը (Արեւմտեան շրջան) հարցուց վերահսկիչ Քիւլի աշխատակազմի անդամներուն, թէ ինչո՞ւ անոր ստորագրութիւնը չկայ վկայականին վրայ, անոնք պատասխանեցին, որ ինչորո՞ւմ են Լոս Անճելոսի գաւառի արձանագրային գրասենեակէն՝ չաւելցնել անոր ստորագրութիւնը: Կը պարզուի, որ մնացեալ չորս վերահսկիչները նոյնպէս թոյլտուութիւն չեն տուած իրենց անունները աւելցնելու համար վկայականին:

Կարճ ժամանակ անց, երբ Ադայե վկայականը տեղադրեց իր թուրքերէն եւ ֆէյսպուքէն էջերուն վրայ, չորս վերահսկիչներէն իւրաքանչիւրը՝ Զոյլ Միչըլ, Զիլտա Սոլիս, Զեթրին Պարկըր եւ Ճենիս Զան, թուրքերէն ամանձին գրառումներով Զայ Դատի Յանձնախումբին տեղեկացուցին, որ իրենց ստորագրութիւնները «սխալմամբ աւելցուած են վկայականին՝ առանց իրենց թոյլտուութեան»:

Չորս վերահսկիչները իրենց «Թուրքեր»-ին կցած են Լոս Անճելոսի գաւառի վերահսկիչներու արձանագրային գրասենեակի ղեկավար Լուրտ Սաւայի կողմէ ներողութիւն խնդրելու նամակը: Նամակը յղուած է բոլոր չորս վերահսկիչներուն: Ահա՛ հատուած մը՝ վերցուած այսօրինակ նամակէ մը. «Լոս Անճելոսի գաւառի արձանագրային գրասենեակը սխալմամբ աւելցուցած է վերահսկիչ Զեթրին Պարկըրի ստորագրութիւնը, անցեալ շաբաթ Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսին ներկայացուած վկայականին եւ կը փափաքի հրապարակայնութիւնը լքել սխալը»:

Այն բանէն ետք, երբ ես կապ հաստատեցի Լոս Անճելոսի գաւառի գրասենեակի գործադիր տնօրէնի տեղակալ Պրենտա Տիւրանի հետ՝ անկէ խընդրելով պարզաբանել Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսին սխալմամբ տրուած վկայականին կարգավիճակը, ան գրաւոր պատասխանեց. «Լոս Անճելոսի գաւառի արձանագրային գրասենեակը (գրասենեակ) ներողութիւն կը խնդրէ որեւէ շփոթութեան համար: Վերահսկիչներու ստորագրութիւնները սխալմամբ կիրարկուած են: Դամապատասխանաբար, գրասենեակը կը յայտարարէ, որ չարտօնուած վկայականը անվաւեր է եւ պետք է հենացուի ընկերային լրատուական բոլոր միջոցներէն կամ որեւէ այլ հարթակէ: Զանի որ Լոս Անճելոսի գաւառը կապուած չէ գրասենեակի կողմէ այդ գրասենեակի լիազօրութիւնները գերազանցող չարտօնուած եւ սխալ գործողութիւններու հետ, ոչ ոք պետք է հիմնուի այդ վկայականին վրայ՝ իբրէն Լոս Անճելոսի գաւառի որեւէ տեսակի յայտարարութիւն»:

Այսուհանդերձ, Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսին սխալմամբ տրուած վկայականը տակաւին տեղադրուած է անոր թուրքերէն եւ ֆէյսպուքէն էջերուն մէջ՝ այն կեղծ պնդումով, որ իբր թէ ան մեծարուած է Լոս Անճելոսի շրջանի վերահսկիչներու կողմէ: Այդ վկայականը ոչինչ կը նշանակէ, եւ սխալ տրուած այսպիսի վկայականի մը հրապարակումը անպարկեշտութիւնն է: Ամէնալու փոխարէն, Ադայե քննադատած է Զայ Դատի յանձնախումբը՝ այս սխալ վկայականը վերահսկիչներու ուշադրութեան յանձնելուն համար:

Ոչ ոք պետք է զարմանայ, քանի որ առաջին անգամը չէ, որ Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսը հանդէս կու գայ նման խայտառակ եւ անպարկեշտ պահուածքով: Կայ չորս օրինակ եւս: Անցեալ տարուան Զոկտեմբերին, ես յօդուած մը գրեցի՝ բացայայտելով, որ Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսը հրապարակած է ՍԷՆ Տիեկոյի քաղաքապետին կողմէ հրապարակուած եւ հետագային չեղեալ նկատուած հռչակագիրը: Քաղաքապետը ներողութիւն խնդրեց, յաջորդ օրը չեղեալ յայտարարեց իր հռչակագիրը եւ խոստացաւ՝ Ատրպեյճանի վերաբերեալ հռչակագրեր չհրապարակել հետագային: Նմանապէս, Պոսթոնի քաղաքապետ Մարտին Ուոլշ, Փետրուար

2021-ին հրապարակեց եւ աւելի ուշ չեղեալ յայտարարեց այսպէս կոչուած «Խոջալուի օր»ը՝ յիշատակելու մասին հռչակագիրը: Քաղաքապետը երկու շաբաթ անց չեղեալ յայտարարեց իր հռչակագիրը եւ ներողութիւն խնդրեց հայ համայնքէն:

Նոյն դէպքը կրկնուեցաւ ՍԷՆ Նահանգի Փորթլենտ քաղաքին մէջ: Քաղաքապետ Զեթլին Սնայտըրը, 17 Փետրուար 2021-ին, ի սկզբանէ հռչակագիր հրապարակեց՝ ի յիշատակ «Խոջալուի յիշատակի օրուան»: Սակայն, 1 Ապրիլ 2021-ին, քաղաքապետը գրեց. «Ես որոշած եմ չեղեալ համարել քաղաքապետին հռչակագիրը ... Անգամ մը եւս կը հայցեմ ձեր ներողամտութիւնը՝ տոյն հռչակագրի հրապարակման հետեւանքով պատճառուած ցաւին ու վնասին համար»:

Վերջապէս, 15 Զոկտեմբեր 2021-ին, Գալիֆորնիոյ Թորոնտա քաղաքը իրաւապարկեց՝ նշելու «Ատրպեյճանի օր»ը: Նոյն օրը, աւելի ուշ, Թորոնտայի քաղաքապետ Փաթրիք Ֆիլիքս ըսաւ, որ քաղաքապետարանը «սխալմամբ հռչակագիր հրապարակած է: Նախապէս քաղաքային իշխանութիւնները Թորոնտա քաղաքը հռչակած էին Ատրպեյճանի ազգային օր՝ անոր ուժի մէջ մտնելուն նոյն օրը: Դաշուի առնելով յարակից տարածաշրջանին մէջ տեղի ունեցած վերջին իրադարձութիւնները՝ քաղաքային իշխանութիւնները յարգանքով խնդրած են Լոս Անճելոսի մէջ Ատրպեյճանի գլխավոր հիւպատոսութենէն՝ ջնջել յայտարարութիւնը լրատուական բոլոր միջոցներէն»:

Սակայն, ՍԷՆ Տիեկոյի եւ Թորոնտայի չեղեալ նկատուած յայտարարութիւնները կը մնան գլխավոր հիւպատոս Ադայեի ֆէյսպուքէն էջին վրայ:

Չարմանալի է, որ նման ապաշնորհ եւ անպարկեշտ գլխավոր հիւպատոսին պաշտօնական ընելու փոխարէն, աւելի կը բարձրացնեն՝ գայն նշանակելով Գերմանիոյ դեսպան: Նկատի ունենալով Լոս Անճելոսի մէջ Ադայեի բազմիցս կրկնուող ոչ-դիւանագիտական պահուածքը՝ նախագահ Ալիե աւելի վատ ընտրութիւն չէր կրնար ընել՝ քան դեսպանի կոչում շնորհելով անոր:

Արեւելահայերէնի թարգմանեց՝ Ռուզաննա Աւագեան Արեւմտահայերէնի վերածեց՝ Սեդա Գրիգորեան

ՀԱՆՐԱԶՈՒՄ...

Սկիզբ՝ Էջ 3

չեղքն է, ոստիկանական պատն էր, ինչպէս նաեւ նախագահականի անվտանգութեան աշխատակիցները: Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան իր նստավայրի բակէն կը հետեւէր հանրահաւաքին:

Արցախցիները հանրահաւաքին եկած էին «Ոչ Արցախի հայաթափումին», «Ոչ Ատրպեյճանական բռնագործումին» պատասխանելով:

րով: Խումբ մը քաղաքացիներ աջակցութիւն կը յայտնէին Պաշտպանութեան Բանակի նախկին իրամասնատար Միքայել Արզումանեանին, որ կը մեղադրուի Շուշիի անկումին համար եւ երկու օր առաջ կալանաւորուեցաւ, եւ պահանջէին գայն ազատ արձակել: «Մենք կը պահանջենք անյայտարարեալ ազատ ձգել մեր հերոսը» գրութեամբ եւ Միքայել Արզումանեանի պատասխանով քաղաքացիները կանգնած էին հանրահաւաքի սկիզբի շարքերը:

«ՌԻՄԱՊՐՈՒԹԻՒՄ»...

Սկիզբ՝ Էջ 3

Նականութիւն ցուցաբերել, քրտնաջան աշխատանքով հասնիլ յաջողութիւններու՝ յանուն Զայաստանի եւ Արցախի պայքարին մէջ:

«Այսօր մենք իրաւունք չունինք Արցախի ժողովուրդը, Արցախը միևնակ ձգելու, պարտաւոր ենք մեր պայքարի յարթական ոգիով Արցախի ժողովուրդի կողքին կանգնիլ», ըսաւ ան:

Մենք հիասթափուելու իրաւունք չունինք, հիասթափութիւնը Նիկոլ Փաշինեանէն մեծ վտանգ է, իր խօսքին մէջ ըսաւ Ազգային ժողովի «Պատիւ ունենա՛» խմբակցութեան ղեկավար Զայլ Մամիջանեան:

Մամիջանեան նշեց, որ Պրիւքսելի վերջին հանդիպումներէն ետք հրապարակուած յայտարարութիւններուն մէջ ոչ Լեռնային Ղարաբաղի մասին, ոչ գերիներու, ոչ ալ Արցախի ինքնիշխանութեան մասին յիշատակում կայ:

«Վերջնականապէս Զայաստան-Ատրպեյճան յարաբերութիւնները գատուած են Ղարաբաղեան տագնապէն: Սա կը նշանակէ, որ պաշտօնական երեւանը ձեռքերը կը լուայ Արցախէն: Ու մենք ատիկա թոյլ տալ չենք կրնար», ըսաւ ան:

«31 տարի առաջ այս օրը Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցաւ

ԼՂԻՄ մարզային պատգամաւորներու եւ Շահումեանի շրջանային խորհուրդի միացեալ նիստը, որուն ընթացքին Արցախը հռչակուեցաւ անկախ», իր ելոյթին մէջ յայտարարեց ԶՅԴ Զայաստանի Գերագոյն մարմինի ներկայացուցիչ, Ազգային ժողովի «Զայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Իշխան Սաղաթէլեան:

«Արցախի անկախութիւնը հայ ժողովուրդը ձեռք բերել է իր գաւառներուն արեան գետով: Արցախը հայ ժողովուրդի արժանապատուութիւնն է: Արցախը մեր անցեալն է, մեր ներկան ու ապագան: Արցախը մեր հողն ու ջուրն է, մեր ժառանգութիւնը: Բոլոր անոնք, որոնք կ'ըսեն, եկէ՛ք հայրենիքի մէկ մասը գիջինք, որ միւս մասը պահենք, գլուխները պատին կու տան: Մենք գիջելով պիտի կորսնցնենք նաեւ Զայաստանի Զանրապետութիւնն ու պետականութիւնը», յայտարարեց Իշխան Սաղաթէլեան:

Ան ըսաւ, որ Արցախի գլխուն կախուած աղետը աղետ է նաեւ Զայաստանի համար, Արցախը հայ ժողովուրդի համար գոյաբանական խնդիր է, անիկա մեր ուժն է, անվտանգութիւնը, մեր արժանապատուութիւնը:

Զանրահաւաքը վերջ գտաւ օրուան խորհուրդին համահունչ համերգով:

ՀԱՐՑԱԶՈՐՈՅ

«ԷՐՏՈՂԱՆԻ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳՐ»
ԱՆՈՂՈՔ ԱՄԲԱՍՏԱՆԱԳԻՐ ՄՐ

ՀՅՂ Բիւրոյի անդամ, Ֆրանսահայ Կազմակերպութիւններու Համա-
կարգող Խորհուրդի համանախագահ Սուրատ Փափագեանի հարցազրոյ-
ցը «Ֆրանս Արմենի»-ի թղթակիցին հետ:

**-Ինչո՞ւ որոշեցիք գիրք գրել Էրտողանի եւ ընդհանրապէս Թուրքիոյ մա-
սին:**

Մ.Փ. - Թուրքիան անմիջականօրէն չի գտնուիր ֆրանսացիները յուզող
հիմնական հարցերու շարքին: Այդուհանդերձ, ֆրանսացիները, ինչպէս նաեւ
բոլոր եւրոպացիները, մեծապէս թիրախ կը հանդիսանան Էրտողանի սահ-
մանած կայսերապաշտական ռազմավարութեան: Էրտողան զօրաւոր դե-
կավար մըն է, ան կարող է, ան իր իշխանութիւնը կառուցած է իր երկրին
մէջ եւ իր երկրին համար, նպատակ ունենալով ստեղծել անշրջանցելի Թուրք-
իա մը՝ ոչ միայն տարա-
ծաշրջանին, այլ նաեւ
ամբողջ աշխարհին
մէջ, եւ այդ նպատակով
թրքական սփիւռքը օգ-
տագործած է՝ արեւմուտ-
եան շրջանակներուն
մէջ ներթափանցելու եւ
իր ռազմավարութիւնը
գործնականացնելու
համար: Ես կը մատ-
նանշեմ այդ, կը պատ-

մեմ անոր մասին եւ կը դատապարտեմ զայն: Ֆրանսան ամառնափոխութեան
Էրտողանի համար, ուստի ուզեցի այս գիրքին միջոցով, որ լոյս տե-
սած է Ֆրանսայի ամենէն մեծ հրատարակչատուններէն մէկուն՝ Robert
Laffont-ի կողմէ, ապացուցել, որ Էրտողան սպառնալիք մըն է Ֆրանսայի եւ
ֆրանսացիներուն համար:

**-Ձեր գիրքը, «Le Regime Erdogan», կազմուած է իբրեւ իսկական ամ-
բաստանագիր մը՝ ուղղուած Էրտողանի, Թուրքիոյ, եւ որուն դատախազն էք
դուք: Արդեօք ժամանակը եկա՞ծ է արդէն, որ հանրային կարծիքը դատե
անոր գործունեութիւնը:**

Մ.Փ. - Այո՛, ժամանակն է արթննալու: Ժամանակն է հասկնալու, որ
Էրտողան, որ քսան տարիէ ի վեր իշխանութեան վրայ է, բաւարար ժամա-
նակ ունեցած է հասունցնելու եւ հաստատելու իր ռազմավարութիւնը: Այս
գիրքին միջոցով ես կ'ուզեմ անհազա ինչեցնել, ոչ միայն հանրային կար-
ծիքի այլ նաեւ գաղափարի բոլոր ամառնափոխներու, քաղաքական որոշում
կայացնողներու, խորհրդարանականներու, կառավարութեան անդամնե-
րու, ու նաեւ, անշուշտ, հանրապետութեան նախագահին համար: Միա-
ժամանակ կը փափաքիմ հաղորդակցիլ լրատուամիջոցներուն հետ, խո-
րացնելու համար Էրտողանի վարչակարգին անշուշտօրէն ունեցած անոնց
ընկալումը: Ժամանակն է «Էրտողան պարագան» սեղանի վրայ դնելու:

**-Իւրաքանչիւր գլուխ կը պարունակէ տասնեակ մը իրողութիւններ,
թիւեր, մեղադրանքի տուեալներ՝ ընդդէմ Թուրքիոյ: Պե՞տք էր ուրեմն այս-
պիսով, բազմաթիւ տեղեկութիւններով, ապացուցել այս վարչակարգին
վտանգաւոր էութիւնը:**

Մ.Փ. - Այս վարչակարգը սպառնալիք մըն է թուրքերուն համար: Իր բռն-
նապետական վարքագիծով, որ կը մանրամասնեմ գիրքին մէջ, Էրտողան
իր ժողովուրդին ծուկի բերած է իր անջել: Յունիս 2016-ի «պետական հար-
ուած»-ին պատրուակը օգնեց Էրտողանին, որ գտնէ երկիրը իր ընդդիմութեան
մեծ մասնէն:

Այս վարչակարգը սպառնալիք մըն է փոքրամասնութիւններուն հա-
մար: Յոյց կու տամ, թէ անոնք ի՞նչ վերաբերմունքի կ'արժանանան թուրք
կառավարութեան կողմէ:

Այս վարչակարգը սպառնալիք մըն է նաեւ արտասահմանին համար:
Էրտողան ստեղծած է կայսերապաշտական վարչակարգ մը: Ան կ'ուզէ վե-
րականգնել Թուրքիոյ երբեմնի մեծութիւնը աշխարհին մէջ, եւ վերադառ-
նալ Օսմանեան Կայսրութեան զօրութեան՝ գետնի վրայ գրաւելով աշխարհի
որոշ մասեր եւ յատկապէս տնտեսապէս տիրապետելով այլ մասերու: Ան
հիմնած է իր ազդեցութեան գօտին՝ կազմակերպելով իր սփիւռքը, անոր
տուած է ուժ եւ կարելիութիւններ, ֆինանսապէս ապահովելով անոր դե-
կավարներուն կեանքը, եւ ճշդած՝ հանրային դաշտը գրաւելու ռազմավա-
րութիւն: Ներթափանցումի ռազմավարութիւն մը՝ բոլոր օգտաւետ միջա-
վայրերէն ներս:

**-Դուք յաճախ կ'անդրադառնաք Էրտողանի հանդէպ Ֆրանսայի սի-
րալիր կեցուածքին: Ֆրանսան ինչպէ՞ս պէտք է վերաբերէր Թուրքիոյ՝ վեր-
ջին անելի քան 40 տարիներու ընթացքին:**

Մ.Փ. - Շատ անելի խստութեամբ: Թուրքիա կը հասկնայ միմիայն ուժի
լեզուն: Եւ դժբախտաբար, արեւմտեան դեկավարները տկար են, իսկ Էր-
տողան ուժեղ: Ուրեմն Թուրքիան է, որ ինքզինք կը պարտադրէ՝ հակադարձ

ուժի յարաբերակցութեամբ: Թուրքիոյ հետ յարաբերութեան մէջ ամեն ինչ
սեղանի վրայ պէտք է դնել: Եւրոպացիները բաւականաչափ յստակ չեն
եղած Հայոց Յեղասպանութեան, փոքրամասնութիւններու՝ ընդհանրապէս
եւ քիւրտերու՝ մասնաւորապէս, Կիպրոսի եւ Յունաստանի, մարդու իրա-
ւունքներու, կանանց իրաւունքներու հարցերուն անշուշտօրէն: Կը մեկնին
այն սկզբունքն, թէ պէտք չէ բախիլ Թուրքիոյ հետ: Այս դատողութիւնը, որ
կը պատկանի դիւանագետներուն, թուրքական հոգեբանութիւնը ճանչնալու
արդիւնք է: Թուրքիան տկար է ուժեղներու հետ եւ ուժեղ՝ տկարներու
հետ: Եթէ տկարութեան նուազագոյն նշոյլ տեսնէ, կը տարածէ իր ուժը: Այս է
որ պատահած է:

**-Նախաբանին մէջ կը յիշեցնէք, որ Թուրքիա չի վարանիր սպանել Նոյ-
նիսկ Ֆրանսայի հողին վրայ եւ կը սպառնայ բոլոր անոնց, որոնք կ'ընդդի-
մանան իրեն: Ձեր կարծիքով, որ ապրած էք եւ կամ տակաւին կ'ապրիք
այդ սպառնալիքը, ինչպէ՞ս կը գործադրուի այս:**

Մ.Փ. - Չափազանց լուրջ հարց մըն է: Գիտեմ որ Ֆրանսայի ապահո-
վական սպասարկութիւնները շատ մօտեն կը հսկեն թրքական շրջանակնե-
րը ընդհանրապէս, եւ մասնաւորապէս՝ բիրտ ուժ գործադրող կազմակեր-
պութիւնները: Թրքական գաղտնի սպասարկութիւնները, MIT-ը, որ շատ
յստակօրէն մեղադրուեցաւ Յունուար 2013-ին՝ երեք մարտնչող քրտուհի-
ներու սպանութեան համար, գիտէ որ իր գործողութիւններն ու շարժումնե-
րը կը հսկուին: Արդեօ՞ք այս հսկումը բաւարար է Ֆրանսայի մէջ Նոր սպա-
նութիւնները կանխելու համար:

Ճիշդ է, որ ես բազմիցս թրքական այս սպառնալիքին թիրախը հանդի-
սացած եմ: Գործիս վայրէն գողցուած է համակարգիչս եւ միեւնոյն ատեն՝
ինքնաշարժագողցուած է բնակարանիս մօտակայքէն, եւ վերագտնուած՝ եր-
կու շաբաթ ետք: Կանոնաւոր կերպով անձինք յայտնուած են բնակարա-
նիս մօտ, որոնք յատուկ ճիգ կը բանեցնեն նկատուելու, ինծի հասկնալու՝
որ հոս են: Նոյնիսկ Թուրքիոյ դեսպանատան ինքնաշարժներ յայտնուած են
իմ բնակարանիս մօտակայքը: Կ'ուզեմ ճնշել, վախցնել: Պատգամը հե-
տեւեալն է՝ «Մենք գիտենք ուր կը բնակիս, ուր կ'աշխատիս, քեզի հետեւե-
լու միջոցները ունինք, եւ կրնանք անելի հեռուն երթալ»: Վտանգ մըն է, որ
պէտք է ընդունիլ երբ հանրային անձնաւորութիւն էք: Ես ընդունած եմ այդ
վտանգը. այդ մեր պայքարն է: Արդեօք կը վախնամ: Այո՛, եւ ո՛չ: Գիտեմ,
որ վտանգը իրապէս անկայ է: Էրտողան սպառնալիք մըն է իր ընդդիմա-
դիրներուն համար: Ան այնքան ինքզինք զօրաւոր կը զգայ, որ պատրաստ է
ամեն տեսակի խենթութեան: Ֆրանսան կրնա՞յ մեզի պաշտպանել: Հար-
ցում մըն է, որ ուղղած եմ այստեղ:

**-Դուք նաեւ կ'ընդգծէք, թէ բացի քիւրտերէն, կիպրացիներէն կամ հա-
յերէն, Էրտողան սպառնալիք է Նոյնիսկ թուրքերուն համար: Ո՞րն է Էրտո-
ղանի երազած ընկերութիւնը: Էրտողանը միանձնեա՞յ ուժ մըն է, թե՞
կը ներկայացնէ համակարգ մը, որ միշտ առկայ եղած է Թուրքիոյ մէջ:**

Մ.Փ. - Էրտողան բռնապետ մըն է: Ան կ'երագէ իրեն իւր հպատակ ըն-
կերութեան մը մասին: 2023-ին Թուրքիա պիտի տօնէ իր 100-ամեակը: Էր-
տողան կ'երագէ վերընտրուիլ երկրի ղեկին, դառնալ 21-րդ դարու Աթա-
թիւրքը: Ղեկավարին անհատականութիւնը հիմնական նշանակութիւն ու-
նի: Էրտողան զօրաւոր մարդ մըն է, եւ կ'ուզէ իր դիմագիծը ունեցող Թուր-
քիա մը: Թուրքիան կրնա՞յ փոխուիլ: Այո՛, ի հարկէ, եւ պէտք է որ փոխուի:
Այդ փոփոխութիւնը պիտի կատարուի շատ երկար գործընթացով մը: Ամեն
ինչ պէտք է կատարուի, որ Էրտողան պարտուի 2023-ի ընտրութիւններուն,
եւ Նոր ղեկավար մը սկսի՝ իր երկար երթը դեպի ժողովրդավարութիւն:
Նպատակը մեծ է, եւ ան պէտք է ամառնափոխութիւն ըլլայ ժողովրդավար
երկիրներու եւ Նոյնիսկ թուրք ժողովուրդին համար: Պէտք է ընդդիմութեան
եւ մարդու իրաւունքներու կազմակերպութիւններուն միջոցներ տալ,
որպէսզի կարենան մղել 2023-ի պայքարը եւ յաղթել:

Այդ պարագային, Էրտողան այլեւս պաշտպանուած չըլլար իր ան-
ձեռնմխելիութեան շնորհիւ: Իմ գիրքը եւ գոյութիւն ունեցող բոլոր փաս-
տաթուղթերը պէտք է հիմք ծառայեն՝ Էրտողանը միջազգային դատարա-
նի անջել քաշելու, պատերազմական ռճրագործութեան, մարդկութեան,
քիւրտերու եւ 44-օրեայ պատերազմի ժամանակ հայերու նկատմամբ կա-
տարուած ռճրագործութեան մեղադրանքով: Այս է այն պայքարը, զոր մենք
պէտք է մղենք:

**-Նման ամբաստանագիրք մը ետք, ինչպէ՞ս կ'ընկալէք Հայաստանի եւ
Էրտողանեան Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու բնականոնացման փորձը:**

Մ.Փ. - Փաշինեանի Հայաստանը եւ Էրտողանի Թուրքիան կը պատրաս-
տեն ընդհանուր համաձայնագիր մը, որ պիտի ամրագրէ թրքական աշ-
խարհի տիրապետութիւնը Հայաստանի վրայ: Որովհետեւ Թուրքիան բնա-
կանոնացում չ'ուզէր: Թուրքիան կ'ուզէ տիրապետել Հայաստանին: Արդէն
իսկ խմբագրուած «բնականոնացման» համաձայնագիրով մը Անգարա կ'ու-
զէ երեք պայման պարտադրել Հայաստանին.

-Թուրքիոյ ներքին սահմաններու ճանաչում, այսինքն փաստօրէն՝ հրա-
ժարում հողային պահանջներէն:

-Ատրաբէյճանի ճանաչում, որուն սահմաններէն ներս պիտի գտնուի Ար-
ցախը:

-Հրաժարում Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման պայքարէն:

Այս նախագիծին դէմ է որ պէտք է պայքարիլ, եւ որուն դէմ ալ մենք
կը պայքարինք՝ մեր բոլոր ուժերով:

Թուրքիոյ նուրջ

ՉԻՆԵԱՆ ԱՆԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԽՄԲԱԽՐՈՒՄՆԵՐ ԱՊՕՐԻՆԻ ՊԵՐՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԵՆ ԱՅՐԻՆԻ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒ ՄԵՋ

Երկուշաբթի, 5 Մեպտեմբեր 2022-ին, սուրիական «Sada FM» ծայնասփիռի կայանը, վկայակոչելով Ռուսիոյ Պաշտպանութան Նախարարութեան յայտարարութիւնը, յայտնեց. «Թըրքական վարչակարգին ենթակայ զինեալ ահաբեկչական խմբաւորումներ 3 ալ Էպի արուարձակի Աֆրին քաղաքի հնագիտական վայրերուն մէջ ապօրինի պեղումներ կը կատարեն, նպատակ ունենալով սուրիական հնագիտական գանձերը թալանել, Թուրքիա փոխադրել եւ գայն սել շուկայէն ներս վաճառել»:

Սուրիոյ մէջ ռուսական համակարգումի կեդրոնի փոխնախագահ Օլէկ Էկորով յայտնեց, որ նախօրոք կեդրոնը Դամասկոսի Ազգային թանգարանին յանձնեց զինեալ ահաբեկչական խմբաւորումներու կողմէ թալանուած Ն. Բ. 1000 տարուան պատմութիւն ունեցող հնագիտական կտոր մը, որ ապօրինի միջոցներով Սուրիայէն դուրս փոխադրուած էր, ծախուելու նպատակով:

ԱՌՑԱՆՑ ԶՐԱՏԱՐԱԿՈՒԾ Է ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՐԻԱՅԵԱՆԻ «ԱՐԵՄՏԱՅԱՅԵՐԵՆԻ ՈՐՂԱԳՐԱԿԱՆ, ՈՐՂԱԽՕՍԱԿԱՆ, ՈՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՐԵՑՈՅՑ»-Ը

«Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժանմունքը ուրախութեամբ կը յայտարարէ, որ «Նայիրի» հարթակին վրայ այժմ հասանելի է Արմենակ Եղիայեանի «Արեմտահայերէնի ուղղագրական, ուղղախօսական, ոճաբանական ուղեցոյց»-ը՝ թուային եւ բաց ձեւաչափով:

«Այս ընդարձակ ու մանրակրկիտ ուղեցոյցը իր իւրայատուկ մօտեցումով եւ ձեւաչափով կը գոցէ բաց մը, որ երկար տարիներ է ի վեր գոյութիւն ունէր արեւմտահայաստանի մէջ», կ'ըսէ բաժանմունքի տնօրէն Ռազմիկ Փանոսեան:

Բժ. Արմենակ Եղիայեանի ամբողջ կեանքի մը հետեւողական աշխատանքին արգասիքը հանդիսացող այս ուղեցոյցը իր բարձր որակով ու լայն տարողութեամբ եզակի գործ մըն է, որ կը պարզէ արեւմտահայերէնի ներկայ իրավիճակը՝ իր խնդիրներով եւ մարտահրաւերներով ու կը միտի «ծառայելու արեւմտահայերէնի անսայթաք եւ միակերպ ուսուցման կիրարկումին, ինչպէս նաեւ՝ գանազան վիճելի հարցերու լուսաբանումին ու ճշգրտումին», ինչպէս հեղինակը կը նշէ իր յառաջաբանին մէջ:

Իր թուայնացած բնոյթով՝ այս աշխատասիրութիւնը ժամանակի ընթացքին կրնայ զարգանալ, բարեփոխուիլ, նորանոր հարցեր ընդգրկել ու միշտ մնալ այժմեական: Մասնաւոր ուշադրութեան արժանի է ոճաբանութեան բաժինը, որ անվարան կրնայ նկատուիլ գեղեցիկ արեւմտահայերէնի դաստիարակչական մատենան մը:

Ուղեցոյցէն կրնան օգտուիլ բոլորը՝ աշակերտ թէ ուսուցիչ, գրող թէ խմբագիր, մասնագետ թէ պարզ ընթերցող՝ դիւրութեամբ որոնելով ու գտնելով իրենց փնտռած լեզուական կամ քերականական տեղեկութիւնը, յաճախ նաեւ ծանօթանալով տուեալ գրեւծելին կամ բառերին պատմութեան կամ արմատներուն:

Մեր խորին շնորհակալութիւնը Լորիկ Սապունճեան-Ճատուրեանին (ընդհանուր ղեկավար-համադրող), Յարութիւն Զիւրքճեանին (վերստուգող խմբագիր), Վրէժ-Արմէն Արթինեանին (խմբագիր) եւ Սերուժ Ուրիշեանին («Նայիրի» կայքէջ)՝ իրենց նուիրումին եւ խղճամիտ աշխատանքին համար:

Դժուարին ու խնամեալ էջադրումը կատարուած է Մարինա Չիլվերօշեան-Պօղիկեանի, իսկ կողքի եւ գեղարուեստական ընդհանուր ձեւաւորումը՝ Նունէ Խիւղավերդեանի կողմէ:

Ուղեցոյցը կարելի է ներբեռնել անվճար nayiri.com-էն կամ օգտագործել angwan.nayiri.com

ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԲ

Աբրահամ Երեցեան

Տարիները կը սահին, սակայն եագուպիեցիներու ծննդավայր վերադառնալու յոյսը ո՛չ միայն չի մարիր, այլ կ'աճի եւ անոնք հաւատքով լեցուած կը սպասեն վերադարձի այդ երանելի օրուան, ժամուն, վայրկեանին:

Տասնամեակէ մը ի վեր եագուպիեցիք Ս. Աննայի ուխտագնացութիւնը կը կատարեն օտարութեան մէջ, արդարեւ վերջին անգամ 2012 թուականին էր, որ մենք եւ մեզի հետ մեծաթիւ սուրիահայեր Եագուպիէի Ս. Աննա եկեղեցի ուխտի գացինք: Յետոյ եկաւ սել օրը՝ 27 Յունուար 2013-ը, երբ Եագուպիէի մէջ տեղակայուած բանակը պարտադրաբար հեռացաւ գիւղէն՝ իր տեղը զիջելով զինեալ ահաբեկիչներու...

Արարողութիւնը: Նոյն օրը խումբ մը եագուպիեցիներ ամբողջ գիշեր արթուն կը մնան՝ եփելու աւանդական հերիսան՝ յաջորդ օրուան պատարագէն ետք հիւրասիրելու Ս. Աննայի ուխտաւորները:

Կիրակի, 28 Օգոստոսի առաւօտեան, Ս. Զառասնից Մանկանց Մայր եկեղեցւոյ մուտքին եագուպիեցի երիտասարդներ կը դիմաւորեն հաւատացեալները եւ անոնք կուրծքերը կը գարդարեն Ս. Աննայի նկարով: Մեզի համար ուրախալի է նկատել, որ եկեղեցին լեցուն է հաւատացեալներով, ուրեմն հաւատքը տակաւին մեծ տեղ կը գրաւէ մեր ժողովուրդի սիրտին մէջ, երեւոյթ մը, որ մեզի յոյս կը ներշնչէ, կը զօրացնէ մեր հաւատքը ապագային հանդէպ՝ վերադառնալու մեր ծննդավայր Եագուպիէն:

Պատարագի աւարտին, Բերիոյ Թեմի Գամիշլիի Առաջնորդական փոխանորդ Լեւոն Վարդապետ Եղիայեան կը կատարէ մատաղօրհնէքը, որմէ ետք մեր երիտասարդներուն պատրաստած եւ հայկական ծեսով օրհնուած հերիսան կը բաժնուի ներկայ բոլոր հաւատացեալներուն:

Նաեւ պատարագէն ետք, եկեղեցւոյ սրահէն ներս Ե.Յ. Միութեան Տիկնակցը բոլոր ներկայները կը հիւրասիրէ սուրճով: Սրահէն ներս կը գտնուին քահանայ հայրեր, Թաղական Խորհուրդի ներկայացուցիչներ: Եագուպիէի Զայրեմակցական Միութեան ատենապետ Աբրահամ Երեցեան շնորհակալական ջերմ խօսքեր կ'ուղղէ Ս. Զառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդի անդամներուն, որոնք ամէն դիւրութիւն ընծայած էին՝ հեգասահօրէն կատարելու Ս. Աննայի ուխտի օրը Մայր եկեղեցւոյ մէջ:

Պարտք կը զգանք յատուկ շնորհակալութիւն յայտնել Բերիոյ Զայրեմ Թեմի Բարեջան Առաջնորդին, որ հայրական հոգատարութիւն ցուցաբերեց վտարանդի եագուպիեցիներուն հանդէպ:

Մենք՝ եագուպիեցիներս, թեւ ամենուրեք կը զգանք մեր հայրենակիցներուն աջակցութիւնը, սակայն ամէն անգամ մենք մեզի հարց կու տանք. «Միչէն Ե՛րբ Սուրբ Աննայի ուխտագնացութիւնը մեր ծննդավայրէն հեռու պիտի կատարենք...»:

Ու խոր հաւատքով եւ մեծ յոյսով մենք մեզի կը պատասխանենք. «Շուտով պիտի վերադառնանք մեր ծննդավայր՝ Զայկական Եագուպիէ»:

Պրիսմակետ

ՄՕՏԵՑՈՂ ՎՏԱՆԳԸ

Մարուշ Երամեան

Նոր քերթուածի մը ուրուագիծը կը մրոտէի, երբ հասնող նամակ մը իր գնդոցով ինքզինք կը յայտարարէ. բարեկամես՝ հաջիկ Թեօլեօլեանէն է, որ իր մտորումները կը գրէր, կարդալէ ետք «Այդ Գրագետները» («Գանձասար» Յուլիս Ա. 2022):

Խաչիկը, Սփիւռքի մեր ամենէն հաստատուն (solid) մտաւորականներէն մին, իրողութիւններ կը նշէր այնքան իրապաշտօրէն, որ իր խօսքերը, իրենց ճշգրտութեամբ, նշդրակի պէս սկսան ջիղերս քերթել մէկիկ-մէկիկ: Միայն մե՛նք, սփիւռքահայե՛րս ենք, որ կը զգանք ահաւոր վտանգը, որ կը մօտենայ յամրաքայլ ... մենք կը զգանք, որովհետեւ հարիւր եւ քանի մը տարի առաջ ապրուած սարսափը արիւնով մեզի փոխանցուր է: Իրողութիւն է՝ միայն այն, որ կը զգայ վտանգը, ձեւ եւ միջոց կը փնտռէ ու նաեւ կը գտնէ այդ վտանգէն խուսափելու, այդ վտանգը շրջանցելու կամ զայն դիմագրաւելու համար, ըստ պայմաններուն: Եթէ այս այսպէս է, ուրեմն մե՛նք, սփիւռքահայերս պէտք է պատասխանատու ըլլանք մեզի մնացած հողին, մե՛նք է որ պէտք է տնօրինենք անոր գալիք ուղին, որովհետեւ մե՛նք է

որ գիտենք եւ սորված ենք խուսանալ այն ահաւոր ճախճախուտին մէջ, որ կը կոչուի թրջակասութիւն: Այլ խօսքով, ինչպէս բանիմաց երիտասարդ մը կ'ըսէր վերջերս՝ «Գալիք գոնէ հինգ տարիներուն Յայաստանի դեկավարութիւնը ամբողջութեամբ պէտք է սփիւռքայերէ կազմուած ըլլայ»:

«Երեւանի տունը պահա՞ծ ես դեռ» կը հարցնէր Խաչիկը. այս մէկ անմտ ու պարզ հարցումը տակնուվրայ ըրաւ զիս: Տասնամեակ մը եւ անելի առաջ ուրիշ բարեկամ մը՝ Բաֆֆի Սէթեան, նոյնքան հաստատուն մտաւորական, նման հարցում մը տուր էր՝ «Կրնա՞ս ելլել Սուրիայէն»: Այն օրերուն տակաւին սուրիական պատերազմը ոչ միայն չէր սկսած, այլ անոր կասկածն իսկ չուներինք:

Հեռուէն դիտողը անելի յստակ կը տեսնէ, կ'ըսէ ժողովուրդը: Պատռեցի թուղթը, որուն վրայ սկսէր էի քերթուածս գրել (այո՛ր, թուղթի վրայ, մատիտով. թուղթին ու մատիտին սիրաբանութենէն ծնած տողերը այլ խորք կ'ունենան կարծես). պատռեցի, յիշելով Վահէ Օշականի մէկ խօսքը՝ «Երբ փողոցը ոստիկանն ու քաղաքացին կը կռուին, անբարոյակաւորութիւն է մայրին կենալ եւ գարուն երգելը» (յիշողութեամբ):

44-օրեայ պատերազմին ստեղծած խանդավառութենէն ետք եկած ցաւը, ցասումը եւ ի վերջոյ յուսահատութիւնը շատ արագ եկեր էին մասնաւոր մեզի՝ սուրիացիներուն համար, որոնք տակաւին չէին հաշտուած իրենց երկրին մէջ ստեղծուած, իրահրուած պատերազմին հետ. լիբանանահայերուն համար ալ շատ արագ հասեր էին այս դէպքերը, հակառակ անոր, որ իրենց գոզողական շատ անելի վաղ սկսէր էր քան սուրիական պատերազմը: Եթէ կ'ուզէք, – si tu veux պիտի ըսէր ֆրանսահայը, – բոլոր հայերուն համար ալ այս ցաւն ու յուսաբեկումը շատ արագ հասեր էին, որովհետեւ տակաւին ո՛չ հաշտուած ենք թրջական բարբարոսութեան հետ, ոչ ալ հատուցում ստացած:

Այդ օրէն՝ 44-օրեայ պատերազմէն ետք, մինչեւ այսօր շատեր գրեցին եւ կը շարունակեն ընկերային ցանցերու վրայ գրել, արտայայտելու համար իրենց ցաւն ու ցասումը. բայց շատ յաճախ բառերը այնքան տժգոյն կը մնան մեր ապրածին եւ զգացածին բաղդատմամբ, որ կը կորսնցնեն հաւատքը ո՛չ միայն մարդկային արդարութեան, այլ եւ մարդկային հարգողակցութեան ու լեզուին հանդէպ: Եւ այդպէս է որ լռութիւնը մեծափառ կը նստի ետեւ մէջ, թելերը տարածելով:

Բայց այդ լռութիւնը նաեւ քեզ ինքզինքիդ կը վերադարձնէ, կը մղէ, կը ստիպէ որ հեռու կեցած ընկերային ցանցերուն թոհուրոհէն մտորումներու տրուիս, հարցադրես քեզ շրջապատող դէպքերը, մէկ առաւել մէկի պարզ տրամաբանութեամբ տեսնես մեծաքայլ մօտեցող վտանգը, բայց ... անճըրկած մնաս, չգիտնալով ի՞նչ ընել:

Միհրան Զիւրտօղլեան կը գրէ.

«... ազգային ու կազմակերպական մեծ ու փոքր մեր նախաձեռնութիւնները ընդհանրապէս կը կատարուին հակազդեցութեան օրէնքով, պատահարներուն հակազդելու իրամայականով եւ ոչ թէ նախատեսութեամբ, ծրագրումի աշխատելաճով: Հիմա հակազդելու կարողութիւնն ալ խամբած ըլլալ կը թուի: Նորագոյն փաստը Արցախի կարգ մը գիւղերու հայ

բնակիչներու տեղահանութիւնն է, որուն չհակազդեցիկը եւ գոր դիտեցիկը համը լեզուով եւ պաղ աչքերով...»:

Ինչո՞ւ արդեօք: Ահա չարչարող հարցականը»:

Հետաքրքրական է այս «չհակազդեցիկը, պաղ աչքերով դիտեցիկը»ը: Երբեմն ես ալ ճիշդ նոյնը կը մտածեմ, բայց չեմ հարցնէր ինչո՞ւ, որովհետեւ գիտեմ, որ երբ մէկ ցաւը չենք հասկցած, մարսած, անոր բոլոր հարցերը լուծած, երկրորդը կու գայ, երրորդը կը հասնի, եւ երբ շարքը կ'երկարի, կարծես ցաւը մեզ անտարբեր կը դարձնէ: Ոչ թէ անտարբեր, այլ անգիտակ, կամ՝ շատ գիտակ նման ծանր հարցեր լուծելու մեր անկարողութեան: Որովհետեւ եթէ անհատական ցաւը կը փորձես քու միջոցներովդ յաղթահարել, հաւաքական ցաւին համար հաւաքականութեան պէտք ունիս, երկրի պէտք ունիս եւ պետութեան:

Ջարդի օրերուն պետութիւն չէինք, փոքրամասնութիւն էինք:

Անցնող երեսուն տարիներուն սակայն դարձանք պետութիւն, ունեցանք երկիր, եւ զգացիք որ ի վերջոյ տեղ մը կոթնելու, բռնելու տեղ ունիք:

Այսօր սակայն հողը մեր ոտքերուն տակէն երբ կը փախչի, ո՞ւր կոթնիք ...

Եւ կրկին մէկ առաւել մէկի տրամաբանութեամբ կը տեսնենք մօտեցող վտանգը, բայց հակազդեցութիւն չենք ցուցաբերեր, որովհետեւ յոգնած ենք մեր չհատնող ցաւէն, որովհետեւ ա՛լ ուժ չունինք յուսալու, որովհետեւ կը գիտակցիք մեր ղեկավարութեան ապիկարութեան, մեր բոլոր ղեկավարներուն, կամ ղեկավարական սիստեմին ապիկարութեան, եւ մենք մեզ մուկի պէս անկիւնի մը մէջ բռնուած կը զգանք:

Յետո՞յ:

Մինչեւ մեռնիս, ապրի՛ր, կ'ըսէ ապրելու բնագրը: Եւ կ'ապրիք:

Հիմա թող ոչ ոք ինձի քարոզ կարդայ, որ պէտք չէ յուսահատիլ, պէտք է շարունակել յուսալ՝ մեր Աստուածը մի՛շտ մեզի հետ եղեր է, այսօր ալ դուռ մը կը բանայ ...

Բայց մեր Աստուածը նաեւ մեզի խելք տուր է որ մտածենք, բան մը ընենք, ձեռնածալ չսպասենք գալիքին ...

Պարզ գուգադիպութիւն էր միայն, որ երկար տարիներ մեզ սպասցնելէ ետք, ԱՄՆ-ի պետութիւնը, միներթով ընդունելէ ետք Յայոց Յեղասպանութիւնը որպէս այդ, անկէ կարճ շրջան մը ետք չարիքներու դուռը փանտորայի սնտուկին պէս բացուեցաւ մեր երկրի գլխուն:

Նոյնն է պարագան այն բոլոր երկիրներուն, որոնք «ճանչցան» Յայոց Յեղասպանութիւնը: Նախ՝ ինչպէ՞ս «ճանչնալ» իրողութիւն մը, որուն մէջ այդ երկիրներէն շատեր դէր ունեցած են, այսինքն ի սկզբանէ ճանչցած են (բառին գրաբարեան իմանալ իմաստով) ցեղասպանութիւնը: Եւ ի վերջոյ, ի՞նչ կը նշանակէ ճանչնալ իրողութիւն մը, որ փաստուած է, փաստագրուած եւ արձանագրուած ոչ թէ մեր, հայերուս կողմէ, այլ նախ թուրք շարդարարներուն կողմէ, ինչպէս անոնց յղած հեռագրերով, ապա օտար դեսպաններու, միջինարևելներու եւ գիւտարներու կողմէ նամակներով, օրագրութիւններով եւ լուսանկարներով:

Ցեղասպանութիւնը ճանչնալով, անոնք հայերուն կարծեք ոսկոր մը նետած կը վերադառնան իրենց գործուբանին, որ յաճախ հայերուս եւ մեր երկրին՝ Յայաստանի դէմ է: Ուրեմն ի՞նչ դէր ունի անոնց Ցեղասպանութիւնը ճանչնալը, երբ դրական հետեւանքներ պիտի չունենայ այդ ճանաչումը, հարց կու տամ:

Բայց մեծագոյն հարցը ինքզինքիս է որ կու տամ՝ մինչեւ ե՞րբ այսպէս ձեռնածալ պիտի մնանք եւ սպասենք:

Որովհետեւ երբ ժամանակը հատնի, շատ ուշ պիտի ըլլայ արդէն:

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔ

Հայ Ծերանոցը կարիքը ունի հետեւեալ պաշտօնեաներուն.

- Բուժքոյրի,
- Քարտուղար/ուկիի,
- Գիշերային պահակի,
- Գանձապահի:

Փափաքողները կրնան ներկայանալ Հայ Ծերանոց, ամէն օր առաւօտեան ժամը 10:00-էն 1:00:

Հեռաձայն՝ 4647398:

Հայ Ծերանոցի Խնամակալութիւն

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Չաղլասեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հօր եւ ամուսնոյն՝

ՀԱՆԳՈՒՅԵԱԼ ՄԻՀՐԱՆ ՉԱՂԱՍԵԱՆԻ

մահուան սուգին:

Հանգուցեայի քառասունից հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 18 Սեպտեմբեր 2022-ին, յաւարտ Ս. եւ Անմահ Պատարագի, Ս. Քառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցոյ մէջ, Սպիլիպ-Յալէպ:

Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան, ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին «Նիկոլ Աղբալեան» սրահէն ներս:

Հին ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ԴԷՍՔԵՐԸՆ ԴԱԻԹ՝ ԱՊԱՇԽԱՐԱԾ ԹԱԳԱԽՈՐԸ

Թարգմանեց՝
Լեոն Կրդ. Եղիայեան

ԲԱ՛Ց ԻՍ ԵՐԹՆԵՐՍ, ՈՎ ՏԵՐ (Սղ 51.15)

Դաւիթ մարգարէն իր ապաշխարութեան ընթացքին հետեւեալը սաղմոսեց՝ ըսելով. «**Բա՛ց իմ շրթներս, ով Տեր, թող բերանս քեզի օրհնութի՛նս երգէ**» (Սղ 51.15): Ասիկա ապաշխարած մարդուն կեանքին մէջ հոգեւոր պտուղ մըն է: Այդպիսին պէտք է փնտռել եւ գտնել, թէ ի՞նչ է յարաբերութիւնը սիրոյ, աղաչանքին ու գոհաբանութեան: Որովհետեւ, այն մարդը որ չի գիտեր, թէ ինչպէ՛ս պէտք է գոհաբանել զԱստուած, ի՞նչ պիտի ընէ երբ երկինք մտնէ: Զանի որ երկինքին մէջ ուրիշ բան չկայ բացի ոգեղէն հրեշտակներէն, որոնք անդադար կ'օրհնաբանեն ու կը փառաւորեն զԱստուած:

Այդպիսի մարդուն մտածողութիւնը տեսաբար դէպի հոգեւոր երկնային երեւոյթներուն կողմը ուղղուած կ'ըլլայ: Որեւէ հոգեւոր գեղեցիկ խօսքով կ'ուրախանայ՝ որպէս թէ իւրոտ ու համեղ ճաշով մը կշտացած ըլլայ, ինչպէս սաղմոսերգուն կ'ընէ. «**Ամբողջ կեանքիս ընթացքին պիտի օրհնաբանեմ քեզ, եւ ձեռքերս աղօթքով դէպի քեզ բարձրացնեմ: Զոգիս խնձոյթի մէջ պիտի ըլլայ ու կշտանայ, եւ շրթներս ցնծութեան երգերով պիտի օրհնեմ քեզ**» (Սղ 63.4-5):

Այդ պատճառով ալ ապաշխարող մարդը, որ Աստուծոյ հետ առողջ հոգեւոր կեանք մը կ'ապրի, կը բացայայտէ, որ իր կեանքին ամենէն ուրախ ժամերը աղօթքի ժամերն են, որուն համար ալ Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերան Յայրապետը կ'ընէ. «**Եթէ տեսնէք մարդը մը, որ աղօթել չի սիրեր, գիտցէք որ անոր մէջ որեւէ լաւ բան չի բնակիր: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ աղօթել սիրողը, այն անձն է, որ Աստուծոյ ներկայութեամբ կ'ուրախանայ, եւ ով որ Աստուծոյ ներկայութեամբ կ'ուրախանայ, բնականաբար այն արդար գործերը, զորս կը կատարէ՝ բոլորն ալ իր մէջ բնակութիւն հաստատած կ'ըլլան ու Աստուծոյ կը յառաջանան. այն Աստուծոյ, որուն առջեւ ինք կանգնած է, Անոր՝ որ զինք կատարելապէս կը ճանչնայ**»:

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆՑԱՂԱՎԵՐՊ Ե

Ապաշխարութեան մասին խօսիլը շատ երկար ժամանակ կը պահանջէ, եւ մենք շատ կարճ ակնարկ մը նետեցինք Դաւիթ մարգարէին կեանքին ու անոր ապաշխարութեան վրայ: Ըշմարիտ Ուղղափառ հաւատացեալ մարդը այն մարդն է, որ իր կեանքի բոլոր օրերուն ապաշխարութիւնը կ'ապրի ու կը կիրառէ: Որովհետեւ անոր համար ապաշխարութիւնը կենցաղակերպ է:

Այդ պատճառով կը պատմուի, թէ սուրբ հայրերէն մէկը (Շիշոյ), իր մահուան անկողինի մէջ սաստիկ կու լայ իր մեղքերուն վրայ, թէ եւ անապատին մէջ ապրող ճգնաւորը մեծ սուրբերէն մէկն էր, եւ վանականները երկինքէն ձայն մը կը լսեն, որ հրեշտակներուն կը հրահանգէ՝ **ինծի բերէք անապատի ապաշխարողը**, այսինքն՝ ինծի բերէք այդ մարդը, որ իր մեղքերուն վրայ կու լայ մինչեւ իսկ աշխարհէն իր մեկնելու պահուն:

Վանականները զարմացած կ'ըսեն անոր. «**Միթէ որո՞նք ալ կը վախնաս ո՞վ հայր, դուն՝ որ մեր բարձրագոյն օրհնակն ես այս անապատին մէջ**»: Եւ անապատական հայրը անոնց կը պատասխանէ՝ ըսելով. «**Այս պահուան (մենելու ժամը) վախով ապրեցայ իմ ամբողջ կեանքս**»:

Ասիկա չի նշանակեր, որ վերոնշեալ հայրը յուսահատեցաւ. ան իր մեղքերուն համար կու լար եւ այնքան լացաւ, որ մինչեւ իսկ երկիրը իր արցունքներուն շնորհիւ սերմ բուսցուց կամ նոյնիսկ արցունքներով իր մենաստանը թրջեց: Այս բոլորով հանդերձ, սակայն, անիկա կը զգար որ տակաւին կարիքը ունի լալու մեղքին վրայ: Աւելի պարզ արտայայտութեամբ՝ անիկա իր ամբողջ կեանքի տեւողութեան չյագեցաւ ապաշխարութենէն. ասիկա է ապաշխարութեան քաղցրութիւնը:

ԴԱԻԹ՝ ՍՈՒՐԲ ԶՈԳԻՆ ԶՆԱՐԸ

Այսպէս էր Դաւիթ մարգարէն. Այսպէս կը կոչէ զինք Ասորի քոյր եկեղեցին իր շարականներուն մէջ, որ բոլորին համար հոգեւոր դպրոց մըն է իր սաղմոսներով, հոգեւոր երգերով ու յորդառատ զգացումներով: Ան մարգարէն եւ ոչխարներու հովիւ ըլլալու կողքին, բանաստեղծ ու երաժիշտ էր, ինչպէս նաեւ՝ թագաւոր եւ բանակի ընդհանուր հրամանատար, սակայն միաժամանակ ան զգացումներով եւ յուզումներով լեցուն մարդ էր:

Դաւիթ մարգարէն Սուրբ Զոգիին քնարը կը նկատուի ու հակառակ իր կեանքին մէջ սխալներ ունենալուն, Աստուած անոր միջոցաւ կրցաւ գեղեցիկ ու հաճելի երաժշտութիւն ստագել եւ զինք բազմաթիւ մարդոց օգտին ծառայացնել: Կրնայ ըլլալ, որ երբեմն քնարին վրայ կամ ընդհանրապէս լարաւոր գործիքներու վրայ գտնուի լար մը, որ եթէ առանձին նուագես՝ անոր ձայնը անհաճոյ կրնայ թուիլ, բայց երբ միւս լարերուն հետ ներդաշնակ նուագուի, նուագողին ձեռքերուն հպումին ներքոյ գեղեցիկ հնչիւններ կ'արտաբերէ: Այսպէս է նաեւ Դաւիթ մարգարէին կեանքը, որուն մէջ գեղեցիկ ձայն ունեցող լարեր կային եւ կային նաեւ տհաճ ձայն ունեցող լարեր, սակայն Աստուծոյ ձեռքերուն մէջ անոր կեանքը իր արդարութեամբ ու մեղքերով հանդերձ, դարձաւ գեղեցիկ, հաճելի ու հիանալի երաժշտութիւն, որմէ ամեն մարդ կրնար օգտուիլ:

Կ'աւարտենք եկեղեցւոյ հայրապետներէն մէկուն Դաւիթի մասին արտայայտած մտածումով. «**Այս կտորուած քնարին լարերը անգամ մը եւս քաշուեցան եւ ան ուրախութեան ու երախտիքի երգեր բարձրացուց. սոյն տխրածը երգեց ու ցնծութեամբ օրհնեց քեզ՝ ըսելով. «Կը փառաբանեմ քեզ, Տէ՛ր, որովհետեւ զիս ազատեցիր, եւ թոյլ չտուիր որ թշնամիներս խնդան վրաս» (Սղ 30.1): Ըշմարտապէս մեր Տէրն ու փրկիչը Յիսուս Բրիստոս ըսաւ. «**Ձեր****

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՆԿԻՆ

ԱՌԻԹԸ

Ալինա Ղարիպեան

Չորեքշաբթի, 1 Յունիս 2022-ին, անմոռանալի դէպք մը պատահեցաւ. երբ կը կարծէի, թէ սովորական ամենօրեայ կեանքս պիտի ապրիմ այդ օրը եւս, աչքերս բացի եւ ինքզինքս գտայ սենեակի մը մէջ: Այդ սենեակին մէջ ոչինչ կար բացի դուռէ մը, բայց չէք կրնար երեւակայել, թէ այդ դուռը որքան հսկայ, որքան ընդարձակ եւ որքան շքեղ դուռ մըն էր:

Սկսայ մտածել, թէ ինչպէ՛ս կրնամ այդ դուռը բանալ: Յանկարծ նկատեցի, որ դրան բանալին բռնած եմ: Այդ պահուն շատ զարմացած էի եւ սարսուռ մը պատած էր մարմինս: Մօտեցայ դրան՝ բանալու գայն, սակայն տակաւին չբացած, դրան ետին հնչած ձայները ուշադրութիւնս գրաւեցին: Փաստօրէն ներսը մարդիկ կային. ոմանք կուշտ ու կուր կը խնդային, այնքան մը, որ կարծեք աշխարհը շատ փոքր էր իրենց ուրախութեան հետ համեմատած: Ուրիշներու լացի ձայնը մտածել տուաւ, թէ ոմանց արցունքները անձրեւի նման կը յորդէին...:

Վերջապէս բացի դուռը: Երբ առաջին քայլը առի դէպի ներս, անզգալաբար մուտք գործած էի թատրոնի աշխարհ:

Ես եւ ընկերներէս ոմանք ծանօթացանք այս աշխարհին, որուն մասին շատ քիչ տեղեկութիւն ունէի:

Միշտ հետաքրքրուած էի թատրոնով եւ փափաքած մաս կազմել թատերախումբի մը, սակայն առիթ չէի ունեցած: Երբ սկսան փորձերը, մտմտուքներ անդադար կը տողանցէին մըտքիս մէջ. «**արդեօ՞ք կըրնամ, ինչո՞ւ ես, կը վախնամ, չեմ ուզեր փորձել, լաւ չէ ըրածս**»:

Բարեբախտաբար այս վիճակը երկար չտեւեց: Եկաւ փորձութեան օրը: Մեզմէ պահանջուեցաւ երեսուն երկվայրկեանուան մէջ մէկ վայրկեանսոց թատերական ներկայացում մը գրելը ու ներկայացնելը:

Ես յաճախ կը խուսափէի նման փորձութիւններէ, այդ օրը, սակայն, անսահման փափաք ունէի բան մը մէջտեղ բերելու: Այդ փափաքը Աստուծոյ նուէրն էր կարծեք, որովհետեւ վախերս փարատեցան եւ կատարեցի պահանջուածը: Կը կարծեմ, որ տպաւորիչ ներկայացում մը հրամցուցինք: Բոլորը տպաւորուեցան, ես ալ ապշած էի բեմական ինքնավստահ վիճակէս:

Բախտաւոր ենք, որովհետեւ ունեցանք այնպիսի ուսուցիչ մը, որ մեզ սիրեց ու մեր մէջ տաղանդ տեսաւ ու առիթ ընծայեց, որ արտայայտենք մեր ունեցածը:

Վստահ եղէ՞ք, որ ձեր կեանքին մէջ ունիք եւ պիտի ունենայք այսպիսի մարդիկ, որոնք կրնան տեսնել ձեր մէջ թաքուն մնացած ձիրքեր: Եթէ այս առիթը չհրամցուէր ինծի, հաւանաբար ես չանդադառնայի իմ ձիրքերուս, պարզապէս հետաքրքրութիւն համարէի ունեցածս:

Ուստի երբ առիթը ներկայանայ ձեզի, մի՛ փախչիք, ոչ ալ անտեսեցէք զայն, այլ ընդունեցէ՛ք սիրով եւ քաջութեամբ ու շնորհակալ ըլլալով մէկտեղ աշխատեցէ՛ք ձեր լաւագոյնը ի յայտ բերել:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Համազգայինի Հալեպի Հայագիտական Հիմնարկի Վարչութիւնն ու Տնօրէնութիւնը կը տեղեկացնեն, որ հիմնարկին 2022-2023 ուսումնական տարեշրջանի քառամեայ ծրագրին դասաւանդութիւնը պիտի սկսի Երկուշաբթի, 3 Հոկտեմբեր 2022-ին, յետմիջօրէի ժամը 4:00-էն 8:00:

Արձանագրութեան եւ յաւելեալ մանրամասնութիւններու համար դիմել Հիմնարկի գրասենեակ (Համազգայինի Չաւարեան Սշակութային կեդրոն) կամ հեռաձայնել հետեւեալ համարին՝ 0944 277 994:

տրամութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի» (Յհ 16.20):

Թող Դաւիթ մարգարէին, թագաւորին եւ Աստուծոյ ընտրեալ ծառային բարեխօսութեամբ մեր բոլորին սիրտերը լեցուին աղօթական հոգիով, որպէսզի Ս. Զոգին ներգործութեամբ անդադար եւ միշտ մեր շրթունքները զԱստուած՝ Ամենատուր Երրորդութիւնը Հայրը, Որդին եւ Սուրբ Զոգին փառաւորեն ու օրհնաբանեն: Ամէն:

(շար. 14 եւ վերջ)

ՀԱՅԿԱՇՆԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱՎԿԱՆ ՍՓԻՐՔԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՂՈՆ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Արաբական Ծոցի երկիրներու Հայերը
(Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ, Եմէն,
Պահրէյն, Սեուտ. Արաբիա, Բաքար, Զուէյթ, Օման)

Հայկազեան համալսարանի Հայկական Սփիւռքի ուսումնասիրութեան կեդրոնը Երկուշաբթի, 12 եւ Երեքշաբթի 13 Դեկտեմբեր 2022-ին պիտի կայացնէ Միջին Արեւելքի հայօջախներուն նուիրուած իր եօթերորդ եւ վերջին գիտաժողովը: Գիտաժողովը պիտի կայանայ անձամբ ներկայութեամբ եւ/կամ հեռահաղորդակցութեամբ:

Արդ, կը հրաւիրենք Սփիւռքի եւ հայրենի բնաստերները, օտար հայագետները՝ որոնք հետաքրքրուած են կամ կ'առնչուին վերոյիշեալ հայօջախներու կենսագործունեութեան ուսումնասիրութեան, դիմելու Կեդրոնիս՝ հիմնուելով ստորեւ նշուած տուեալներուն վրայ:

Ա. - Մասնակիցները կրնան ուսումնասիրութիւն ներկայացնել հետեւեալ սիւլթերէն որեւէ մէկուն շուրջ. -

1) **Պատմութիւն.** - Հայերը վերոյիշեալ երկիրներէն որեւէ մէկուն մէջ՝ 1940-ականներէն մինչեւ մեր օրերը:

2) **Բնակավայրեր.** - Հայկական բնակավայրերը, ժողովրդագրութիւնը, արհեստները, հայութեան բնութագրումը տուեալ երկիրներուն մէջ, ներքին կազմակերպումը, կապը եւ առնչութիւնները Սփիւռքի մօտիկ թէ հեռաւոր հայօջախներուն, եւն.:

3) **Հայ Եկեղեցին** (Առաքելական, Կաթողիկէ, Աւետարանական). - Թեմական կեանք, Հայ Եկեղեցին եւ իր դերը միջկրօնական երկխօսութեան, թէ մարդասիրական աջակցութեան ծիրին մէջ:

4) **Ազգային կեանք.** - Հայ կազմակերպութիւններն ու միութիւնները (ընկերային, բարեսիրական, մշակութային, կրթական, մարզական, եւն.), անոնց կենսագործունեութիւնը, հոլովոյթը, միջմիութեանական եւ միջշրջանային յարաբերութիւնները:

5) **Մշակոյթ.** - Հայ դպրոցները, հայերէնագիտութիւնը, ծայնասփիւռի կայանները, հեռատեսիլի հաղորդումները, երգչախումբերը, թատրոնը, գեղանկարչութիւնը, հայօջախին մշակութային առանձնայատկութիւնները:

6) **Համարկում.** - Հայութեան նպաստը վերոյիշեալ երկիրներու մշակոյթին, տնտեսութեան եւ ճարտարարուեստին, առեւտուրին, արհեստներուն եւ շուկային, հաղորդամիջոցներուն եւ ընկերային ու մարդասիրական բնագաւառներուն:

7) **Հայերը տեղաբնիկներուն պատկերացումին մէջ.** - Հայերուն պատկերը տեղաբնիկներուն մշակոյթին թէ հանրային հաղորդակցամիջոցներուն մէջ:

8) **Սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապերու կոմիտէ/Սփիւռքի նախարարութիւն/Սփիւռքի յանձնակատարի գրասենեակ-հայօջախներ փոխյարաբերութիւն:**

9) **Միջպետական յարաբերութիւններ.** - Հայաստանի Հանրապետութիւն-արաբական ծոցի երկիրներ պետական յարաբերութիւնները, անոնց ընթացքը, գարգացումը, փոխգործակցութիւնը:

10) **Հայաստանցի քաղաքացիները արաբական ծոցի երկիրներուն մէջ.** - Անոնց կենսագործունեութիւնը, դիմապատկերը, ընդհանուր արժեւորումը:

11) **Ինքնութեան հարցեր.** - Նոր սերունդներու հայերէնախօսութիւնը, մշակութային պաշարը, ինքնութեանական հարցերը:

Բ. - Մասնակցութեան տուեալներ

1) Դիմորդները պարտին մինչեւ 30 Սեպտեմբեր 2022 Կեդրոնին յղել իրենց ուսումնասիրութեան նիւթին վերնագիրը եւ նախատեսած բովանդակութիւնը:

2) Դիմումները եւ նիւթերը քննարկուելէ եւ ընտրուելէ ետք պատասխանը կը տրուի մինչեւ 7 Դեկտեմբեր 2022:

3) Մասնակիցներ պարտին 20 վայրկեան տնօրոգութեամբ գեկոյցներ ներկայացնել իրենց ուսումնասիրութեան մասին՝ արաբերէն, հայերէն կամ անգլերէն:

4) Մասնակիցները յանձնառու են իրենց ուսումնասիրութիւնները հրատարակութեան տրամադրելու՝ գիտաժողովի գեկուցագիրքին: Հետեւաբար, անոնք պարտին վերջնական ձեւի բերած ըլլալ իրենց ուսումնասիրութիւնները եւ յանձնել զանոնք Կեդրոնին մինչեւ 28 Փետրուար 2023:

Գ. Հայկազեան Համալսարանի Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոնը մասնակիցներուն պիտի տրամադրէ եռօրեայ կեցութիւն:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու եւ մակրամասնութիւններու համար դիմել Հայկազեան Համալսարան, Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոն. - հեռ. 00961 1 349230 ext. 205, կամ 00961 3 712058, կամ գրել՝ adakessian@haigazian.edu.lb հասցէին:

Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոն

«ԷՐՏՈՂԱՆԻ...»

Սկիզբ՝ էջ 5

- Ձեր կարծիքով արդեօք Հայաստանը հարկադրուած, անզիտակի՞ց, կա՞մ յօժարակամ է այս պայմաններուն մէջ յարաբերութիւններու բնականոնացումը ընդունելու համար:

Մ. Փ. - Փաշինեանի վարչակարգին պատմութիւնը մեզի չի պատկանիր: Անոր ճանապարհային քարտեզը շատ յստակ է:

Ան չ'ուզէր Հայաստան-Սփիւռք միասնականութիւն, այլ կ'ուզէ իրեն ենթակայ Սփիւռք մը: Այդ կ'ապացուցէ Սփիւռքի յանձնակատար Չարեհ Սինանեանի գործունեութիւնը ամէն օր:

Ան չ'ուզէր, որ Արցախը ըլլայ հայկական: Անցնող Ապրիլ ամսուն յստակօրէն յայտարարած է Հայաստանի Ազգային Ժողովին մէջ, որ Արցախը պիտի յանձնուէր Ատրպէյճանին:

Ան թուրքոյ կողմէ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչում չ'ուզէր, եւ ոչ առաւել եւս՝ հատուցումներ:

Փաշինեան այս բոլորէն ոչ մէկը կ'ուզէ: Ան շատ գիտակից է, շատ յօժարակամ, եւ երբեք հարկադրուած ըլլալու նշան ջոյց չ'է տուած: Մենք շատ մօտէն կը հետեւինք վարչակարգի գարգացումներուն, եւ ես համոզուած եմ, որ Սփիւռքը կրնայ կացութիւն ստեղծել, եւ կրնայ արգիլել որպէսզի յռոտեցնուի չպատահի: Չրջիլ կ'ըսէր, «անպատուութեան գինով խաղաղութիւն ուզելով, հիմա ունինք պատերազմ եւ անպատուութիւն»:

Մենք կ'ուզենք խաղաղութիւն եւ պատիւ: Մենք արժանապատիւ խաղաղութիւն կ'ուզենք: Մենք դեմ ենք Երտողանի եւ Ալիեւի կողմէ ստեղծուած եւ Փաշինեանի կողմէ ի վնաս հայ ժողովուրդի շահերուն վաւերացուած խաղաղութեան:

Արթնանք: Իրավիճակը լուրջ է:

- Փոխենք հարցումին ուղղութիւնը. ի՞նչ հիմքի վրայ կրնանք պատկերացնել խաղաղութիւնը տարածաշրջանին մէջ: Թուրքիա կըրնա՞յ ժողովրդավար դառնալ առանց արտաքին ճնշումի:

Մ. Փ. - Խաղաղութեան գործընթացը պէտք է հաստատուի կառուցողական դրացիներու հետ: Թուրքիա եւ Ատրպէյճան բռնապետական, ցեղապաշտական եւ կայսերապաշտական վարչակարգեր են, որոնք քն կը սերմանեն հայերու, ժողովրդավարական արժեքներու եւ ազատութեան դէմ: Թուրքիա պարտաւոր է իր ժողովուրդին համար, բայց նաեւ իր գործընկերներուն համար, կողմորոշուելի դէպի առաւել հան-

դուրժողականութիւն եւ ժողովրդավարութիւն: Արտաքին ճնշումը պէտք է, անկասկած մարդու իրաւունքներու կազմակերպութիւններու, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ գործընկեր պետութիւններու դեկլարանտներուն կողմէ, որոնք պէտք է յարգանք պարտադրեն Երտողանին: Յարգանք պարտադրել, ձայն բարձրացնել, գլուխ բռնել Երտողանի դէմ՝ նախապայմաններ են որպէսզի ժողովրդավար կառուցները կարենան պարտադրել իրենց կամքը: Բայց նախ պէտք է որ Երտողան պարտուի 2023-ի ընտրութիւններուն:

- Արդեօք Հայաստանի Հանրապետութեան տարածք ձեր մուտքը արգիլելու եւ ձեզի անբաղձալի անձ յայտարարելու Թուրքիոյ հաճոյանալու փորձ մըն էր Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ:

Մ. Փ. - Շատ հաւանաբար: Հայաստանի Հանրապետութեան տարածք իմ մուտքը արգիլելէն քանի մը օր առաջ, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելուք Չաուր-Չօղլուն յայտարարած էր, թէ Սփիւռքը հիմնական խոչընդոտ էր հայ-թրքական յարաբերութիւններու «բնականոնացման» ճամբուն վրայ: Մեր գործունեութիւնը եւ մեր ընդդիմութիւնը այս գործընթացին նկատմամբ, 2009-էն ի վեր, յայտնի է բոլորին: Ես այս պայքարի առաջին գիծին վրայ եղած եմ: Մենք խոչընդոտ ենք: Ուրեմն պէտք էր զիս տկարացնել՝ Հայաստան իմ մուտքը արգիլելով: Ես արդէն իսկ անբաղձալի անձ էի Թուրքիոյ եւ Ատրպէյճանի մէջ, իսկ այսուհետեւ՝ նաեւ Հայաստանի մէջ:

Սակայն որոշած եմ դատական ընթացակարգ սկսիլ Հայաստանի մէջ, որպէսզի չ'եղարկուի վարչապետի կամայական այս որոշումը: Գործի իրաւիւրած եմ հանրայայտ փաստաբան՝ Սիրանուշ Սահակեանը, որպէսզի վարէ դատական ընթացակարգը, եւ միաժամանակ զիս ներկայացնելու համար լիազօրած եմ ՀՀԳ պատգամաւոր, իրաւաբան եւ տնտեսագետ Արծուիկ Միւսսեանը:

Օրինական բոլոր միջոցները պիտի օգտագործեմ վերականգնելու համար իմ իրաւունքները:

Հայաստան Նիկոլ Փաշինեանի անձնական սեփականութիւնը չ'է: Հայաստանը սիրելի, կը նշանակէ ամէն ճիգ ի գործ դնել որպէսզի ան իրապէս ընթանայ ժողովրդավարութեան ճամբով, յարգելով իւրաքանչիւր անհատի եւ բոլորի իրաւունքները եւ անհատական ազատութիւնները: Այս պահուն, երբ Հայաստանի իշխանութիւնը առաւել խոր արմատներ կը ձգէ, կարելի է որպէսզի բոլորս զօրաշարժի ենթարկուինք՝ դադրեցնելու համար բռնապետական այս շեղումը:

www.kantsasar.com
www.kantsasar.com
www.kantsasar.com

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ
Երկար աշխատանքը ետք ձեր գործերը պիտի գնահատուին: Ուրախությամբ լի շաբաթ մը պիտի անցընէք ձեր սիրելիներուն հետ:

ՑՈՒԼ
Ձեր ընտանիքի անդամներուն հանդեպ ավելի սեր եւ յարգանք տածեցէ՛ք: Անոնք երկինքէն տրուած պարգեւներ են ձեզի: Անձնասեր մի՛ ըլլաք:

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ
Ձեր ունեցած ձիրքերուն շնորհիւ պիտի հասնիք մեծ յաջողութիւններու: Համբերատար եղէ՛ք: Ջղագրգիռ մի՛ ըլլաք: Դուք լաւագոյնին արժանի եք:

ԽԵՅՁԵՏԻՆ
Ձեր ուսերուն դրուած գործերը դժուարութեամբ պիտի աւարտէք: Ինքնավստահ եք: Ձեր շուրջիներուն հանդեպ ավելի հասկացողութիւն ցուցաբերեցէ՛ք:

ԱՌԻԾ
Հպարտ եք ձեր ունեցած հեղինակութեամբ: Ձեր շրջապատի անձերուն յարգանքը կը վայելէք: Այս շաբաթ փոքր խուր մը պիտի ստանաք սիրելի անձէ մը:

ԿՈՅՍ
Ձեր առօրեան լեցուն է ստեղծագործութիւններով: Գրաւիչ եք: Ձեր բարեկամները միշտ ալ կը հիանան ձեր շնորհներով: Մեծ խուր մը պիտի ուրախացնէ ձեզ:

ԿԵՒՈՋ
Ձեր հաւասարակշռուած շարժումներն ու ունեցած շնորհները աստուածատուր են: Կը մշակէք հաճելի ճամբորդութեան մը ծրագիրը, որ շուտով պիտի իրականանայ:

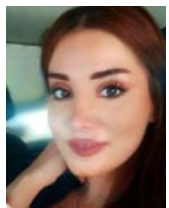
ԿԱՐԻՃ
Ձեր սպասած բարի լուրը պիտի ստանաք այս շաբաթ: Հաճելի պտոյտ մը պիտի կազմակերպէք: Նիւթական վարձատրութիւն մըն ալ պիտի ստանաք, որ շատ պիտի ուրախացնէ ձեզ:

ԱՂԵՂԱՍՈՐ
Ապագային մասին մի՛ մտահոգուիք: Մօտիկ բարեկամ մը բարոյական աջակցութիւն մը պիտի ցուցաբերէ ձեզի: Ուրախ լուր մը պիտի ստանաք, որուն երկար ատենէ ի վեր կը սպասէիք:

ԱՅԾԵՂՁԻՐ
Լաւատես եղէ՛ք: Տարեդարձի մը պիտի իրաւորուիք, ուր նոր անձի մը պիտի ծանօթանաք: Շաբաթը լեցուն է անակնկալներով:

ՋՐՅՈՍ
Մեծ գումարներ ծախսելէ ետք մի՛ սրտնեղիք: Դուք ժրջան եւ խելացի եք: Օգտագործեցէ՛ք ամէն առիթ՝ հասնելու համար ձեր նպատակներուն:

ՋՈՒԿ
Ձեր առողջութեան հոգ տարէ՛ք: Անակնկալ հիւրեր պիտի ունենաք այս շաբաթ, որոնք ձեր տրամադրութիւնը պիտի բարձրացնեն: Երջանիկ եղէ՛ք:

Շաղիկ Գաբրիէլեան

ԻՆՉ Է KETO DIET-Ը

Keto diet-ը քիչ քանակով ածխաջրեր պարունակող սննդակարգ էրու՝ Atkins diet-ի եւ low Carbohydrate diet-ի միացումն է, որուն ընթացքին կ'օգտագործենք այնպիսի ուտեստներէն, որ կը պարունակէ քիչ քանակով ածխաջրեր (Carbohydrats), չափաւոր քանակով սպիտակուց (protein) եւ բարձր քանակով ճարպեր:

Այս սննդակարգին միտք բանին այն է, որ երբ անձը սպառէ 50 կրամէն պակաս ածխաջրեր (carbohydrates) իր առօրեայ սնունդին մէջ, կը մտնէ ketosis-ի վիճակի:

Ketosis-ը ի՞նչ է
Ketosis-ը այն վիճակն է, երբ մարմինը կ'օգտագործէ ճարպերը որպէս կէնսուժի աղբիւր:

Ընդհանրապէս բնական սննդականոնի հետեւելու ընթացքին ուտեստներէն մէջ գըտնուող ածխաջրերը կը վերածուին շաքարի, որ ետքը կը տեղափոխուի ամբողջ մարմնին շուրջ եւ շատ կարեւոր է ուղեղի սնուցման եւ աշխատանքին համար: Երբ մեր առօրեայ սննդականոնը աղքատ ըլլայ ածխաջրերով, լեարդը ճարպերը կը վերածէ ketogenic մարմիններու եւ ճարպաթթուներու (fatty acids), որոնք կ'ուղղուին ուղեղ եւ կը փոխարինեն շաքարը որպէս կէնսուժի աղբիւր:

Քիչ քանակով keto-ի մարմիններ երբ հաւաքուին մեզին մէջ, այս կը նշանակէ, որ մարմինը սկսած է ճարպերը օգտագործել որպէս կէնսուժի աղբիւր, իսկ երբ արեան մէջ գտնուին keto-ներ, այս կը նշանակէ որ մարմինը մտած է «ketoacidosis»-ի վիճակի մէջ, այսինքն՝ արեան թթուայնութեան բարձրացման փուլ, որ այս պարագային վտանգաւոր է եւ տուեալ անձը անմիջապէս պէտք է կապուի մասնագետ բժիշկի հետ:

Keto diet-ի տեսակները

- 1.- Standard Keto Diet**
Այս տեսակը կը պարունակէ քիչ քանակով ածխաջրեր եւ չափաւոր քանակով սպիտակուց՝ ընդհանրապէս կը բաղկանայ 75% ճարպերէ, 20% սպիտակուցէ եւ 5% ածխաջրերէ:
Այս տեսակը ամենէն ընդհանրացած տեսակն է:
- 2.- Cyclical keto diet**
Այս տեսակին մէջ կ'օգտագործուի բարձր ածխաջրեր պարունակող սնունդ, այսինքն՝ 5 օր keto-ի յատուկ սնունդ, իսկ 2 օր՝ ածխաջրերով յատուկ սնունդ:
- 3.- Targeted keto diet**
Այս տեսակի սնունդին արտօնուած է ավելցնել ածխաջրեր մարզանքի ընթացքին: Այսինքն նախքան կամ յետ մարզանքի ժամերը ընդունիլ ածխաջրերով հարուստ սնունդ:
- 4.- High protein ketogenic diet**
Այս տեսակը կը նմանի առաջին տեսակին, այսինքն սովորական ketodiet-ին, սակայն կը պարունակէ ավելի մեծ քանակով սպիտակուց: Այսինքն սնունդը կը բաղկանայ 60% ճարպերէ, 35% սպիտակուցէ, իսկ 5% ածխաջրերէ:
Որոնք թելադրելի չէ ketodiet-ի հետեւիլ:
1.- Անոնք, որոնք լեղուցքի վիրահատութեան ենթարկուած են եւ կամ հարցեր ունին այս գծով:
2.- Անոնք, որոնք շատ նիհար են:
3.- Յղի եւ կրծքով կերակրող կանանց:
4.- 18 տարեկանէն վար անհատներու:
5.- Անոնք, որոնք ենթարկուած են ստամոքսային կամ աղիքային վիրահատութիւններու:
6.- Անոնք, որոնք կը տառապին ենթաստամոքսային գեղձի թերի աշխատանքէն:
7.- Անոնք, որոնք կը փափաքին մարզանքով զօրացնել եւ մեծցնել իրենց մկանները:

(շար. 1)

Ռաֆֆի Սիկատեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐԸ

-Յինգաբթի, 1 Սեպտեմբերին Դամասկոս-Յոմա միջազգային ճամբուն վրայ ինքնաշարժի արկածով իր մահկանացուն կնքեց Լաթաքիոյ «Թշրին» ակումբի նախագահ Թարեք Չեյնին: 40 տարեկան Չեյնին վերջին երեք տարիներուն ստանձնած էր ակումբի նախագահի պաշտօնը եւ իր անսահման աշխատանքին շնորհիւ «Թշրին»-ը հերթական երեք տարի արժանացած էր Սուրիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան, իսկ աղջկանց պասքէթի կազմը դարձած էր Սուրիոյ փոխախոյեան:

-Առ ի յարգանք «Թշրին» ակումբի հանգուցեալ նախագահ Թարեք Չեյնին, Սուրիոյ ֆութպոլի Դաշնութիւնը շրջաբերական մը հրապարակելով ներում շնորհեց բոլոր պատժուած մարզիկներուն, ինչպէս նաեւ մէկ շաբաթով յետաձգեց Սուրիոյ ախոյեանական մրցումները, որ նախատեսուած էր սկսիլ անցեալ Ուրբաթ:

-Սուրիոյ հաւաքականի նորանշանակ մարզիչ Յուսամ ալ-Սայետ յայտարարեց 23 խաղացողներու անունները, որոնց ներկայութեամբ տեղի պիտի ունենայ ուսումնամարզական հաւաք մը Դամասկոսի մէջ: Անուանացանկին մաս կազմեց նաեւ սուրիահայ Մարտիկ Մարտիկեանը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՌԵԱԼ ԵԱՐՈՒՆԱԿԵՑ ԻՐ ՓԱՅԼՈՒՆ ԱՐԴԻՆՔՆԵՐԸ

Սպանիոյ առաջնութեան չորրորդ փուլին, ախոյեան Ռեալ Մատրիտը շարունակելով իր յաղթարշաւը, Սանթիակո Պեռնապէյի մարզադաշտին վրայ 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ռեալ Պեթիսը:

Արքայական ակումբի գոյգ կոլերը նշանակեցին յարձակողական խաղացող Ժուսէպի Կիմիսիոսն ու Ռոտրիկոն: Ռեալը իր չորրորդ յաղթանակով ապահովեց 12 կետ եւ գրաւեց աղիւսակի առաջին հորիզոնականը: Փոխախոյեան Պարսելոնան նաեւ տպաւորիչ յաղթանակ մը արձանագրելով 3 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Սելիւիան: Կոլերը նշանակեցին Ռաֆիլեան, Ռոպերթ Լեանտովսկին եւ Էրիկ Կարսիան: Պարսելոնան 10 կետով կը գրաւէ երկրորդ դիրքը:

ՄԱՆԳԵՍԹԸՐ ԻՆԱՅՅԵՐԸ ԶԱՂԹԵՑ ԱՐՍԵՆԱԼԻՆ

Անգլիոյ առաջնութեան 6-րդ փուլին, Մանչեսթըր Ինչայթըտ իր դաշտին վրայ դիմաւորեց աղիւսակին առաջին դիրքը գրաւող Արսենալը: Կազմը տպաւորիչ խաղարկութեամբ կրցաւ 3 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնել մրցակիցը: 35-րդ վայրկեանին Մանչեսթըրի առաջին կոլը նշանակեց կազմին նոր միացած Այաքս Ամսթըրտամի նախկին խաղացող Ակթոնին: 60-րդ վայրկեանին Արսենալ յաջողեցաւ նշանակել հաւասարութեան կոլը, որմէ վեց վայրկեան ետք Ռեշֆորտը կրկնապատկեց Մանչեսթըրի արդիւնքը, իսկ 75-րդ վայրկեանին նոյն մարզիկը արձանագրեց կազմին երրորդ կոլը:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 406)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբօշեան-Պօղիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Յորիզոնական

1. Սերոբ Վարդանեանի տիտղոսը:
2. Հայաստանի Հանրապետութեան քայլերգին երաժշտութիւնը յօրինողին մականունը:
3. Արցախի ամենաբարձր լեռը: Որովիտետ:
4. Հակառակ՝ 7001: 5060: Կղզանքի ծակ:
5. Ընտիր հեղուկի ապակիէ նուրբ շիշ: Աղբիւր: Կրկնուած ձայնաւորներ:
6. Տպաւորել, ներգործել: Խառնատառ՝ դաշտային ճնճողուկիկ:
7. Հակառակ՝ այլել: Առարկայ:
8. Պատ: Խորք: Սրբուհի մը:
9. Գրաբար՝ օր: Հանքային համեմ:
10. Տարածքի միաւոր: Տաղտուկ, յոգնութիւն:
11. Գաղափար հնարել: Կրկնուած ձայնաւորներ:
12. Հիւսուած երկար մագ: Տորենը յարդէն զատելու տեղ: 5030:

Ուղղահայեաց

1. Արդիւնաւոր: 303
2. Հարցական դերանուն: Յոգնակերտ մասնիկ: Համեմը շատ:
3. Արցախի առաջին դպրոցին վայրը:
4. Ողբ, կոծ: Հակառակ՝ անձնական դերանուն:
5. 7061: Հակառակ՝ տառի մը անունը: Ազատ, անսասն:
6. Հակառակ՝ լեռ: 64: Եւս:
7. Մահիճի գլխակողմ: Հնարք, միջոց:
8. Խոփը արօրին միացնող փայտ: Հակառակ՝ տառի մը անունը:
9. 5700: Հեգնել, այլանել:
10. Ձայնաւոր տառեր:
11. Չաւակ շատ ծող: Շարունակ:
12. Հակառակ՝ օտար, դրսեցի: Վիզի տակի աւելորդ միս:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 405)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ճ	ա	ճ	ա	ն	յ	ն	լ	խ	ա	կ	
2	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
3	խ	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
4	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
5	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
6	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
7	կ	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
8	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ն	
9	ա	կ	ի	ն	կ	ո	ա	ն	ա	ն	ա	
10	յ	ն	ա	կ	ո	ա	ն	կ	ն	ա	ն	
11	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	
12	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	ա	

ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԱՐԵՐԹ 12/9 22° 35°	ԵՐԵՐԵՐԹ 13/9 21° 33°	ՉՈՐԵՐԵՐԹ 14/9 20° 30°	ՀԻՆԱՐԵՐԹ 15/9 19° 30°	ՈՐԲԱՐ 16/9 20° 30°	ՇԱՐԱՐ 17/9 20° 32°	ԿԻՐԱԿԻ 18/9 21° 33°
--	--	---	---	--	--	---

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ ԲԱՆՈՅԵԱՆԻ ՇՈՒՆՉՈՎ ԸՆԹԱՅԱԻ ՍԵՄ-Ի ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ

Տարեկան բանակումները գեղեցիկ ավանդույթն են դարձած են գաղութի միությանը համար: ՍԵՄ-ը նույնպես անմասն չի մնար այս ավանդույթն եւ ամեն տարի կը կազմակերպէ միութեան տարեկան բանակումը, որ իրականութեան մէջ տարեկան գործունեութեանց ամփոփումը կարելի է համարել:

ՍԵՄ-ի այս տարուան բանակումը կը կրէր մերօրեայ հերոս, Շուշիի մէջ նահատակուած հրամանատար Յարութ Բանոյեանի անունը: Բանակումի ընթացքին Բանոյեանի շունչն էր, որ կը թեւածէր կարծես բանակավայրին վերեւ, ուր կազմակերպ աշխատանքի, ընկերասիրութեան եւ գաղափարական հասունութեան եկթափողը կը պատրաստուէր:

Բանակումը հարուստ էր դասախօսութիւններով, գրոյցներով, հարց-պատասխաններով, հաւաքական աշխատանքի տարբեր ծրագիրներով, իսկ ընկերային մթնոլորտը օրէ օր անելի ջերմ կը դառնար: Յանձնախմբային ու խմբային աշխատանքները մրցակցութեան առողջ մթնոլորտ մը ստեղծած էին ու իւրաքանչիւր խումբ, յանձնախումբ կը փորձէր իր լաւագոյնը ներկայացնել՝ անդամներու այլազան տաղանդներու յայտնաբերումով:

Հալէպէն, Զեսապէն, Գամիշլիէն, Լաթաքիայէն եւ Դամասկոսէն 140 ՍԵՄ-ականներ մասնակից դարձած էին «Յարութ Բանոյեան» բանակումին: Թէեւ մասնակիցները տարբեր շրջաններէ էին, բայց անոնք հաւաքուած էին մէկ գաղափարի շուրջ եւ այդ էր իրենց միասնականութեան գաղտնիքը: Կարծէք մէկ ընտանիքի անդամները ըլլային:

Բանակողները մէկ շաբթուան ընթացքին մօտէն ծանօթացան ՀՅԴ պատմութեան, գրուցեցին հայ երիտասարդը հետաքրքրող գանազան նիւթերու շուրջ, հարստացուցին իրենց գիտելիքներն ու ամենակարելորդ կարծիքներու անկաշկանդ փոխանակումով տարբեր առաջարկներ ներկայացուցին:

Հակառակ երկրի տնտեսական եւ կենցաղային ծանր պայմաններուն, ՍԵՄ-ի Կեդրոնական Վարչութիւնը ամեն ճիգ ի գործ դրաւ յաջողցնելու կազմակերպ, օգտաշատ եւ դրական մթնոլորտով բանակում մը:

Սուրիոյ Երիտասարդական Միութիւնը այն դարբնոցն է, ուր կը թըրծուին սուրիահայ երիտասարդներն ու կը նախապատրաստուին ծառայելու ազգային հաւաքական կեանքին:

Մէկ շաբաթ բնութեան մէջ, քաղաքի աղմուկէն ու էլէկտրականացած կեանքէն հեռու, ՍԵՄ-ականները նոր թափով ու կորովով ներշնչուեցան, միացան մէկ երդիքի տակ ու Զեսապի գեղեցիկ բնութեան մէջ իրենց միտքը գարգացուցին, մարզանքներով առողջ ապրելակերպի նախապատրաստուեցան ու երեկոյեան ընկերական խրախմբանքներով ընկերային իրենց կապերը ամրապնդեցին:

Մեր փափաքն է, որ ՍԵՄ-ականներու միջեւ այս կապը միշտ ջերմ մնայ ու խթան հանդիսանայ նոր ծրագիրներու:

Վեհան Պարսումեան

ԱՅՅԵՆՈՒԹԻՒՆ ԼԱԹԱՔԻՈՅ ԿՈՒՍԱԿՅԱՊԵՏԻՆ

Կիրակի, 4 Սեպտեմբեր 2022-ին, Բերիոյ Հայոց Թեմի պատուիրակութիւնը պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Լաթաքիոյ կուսակցապետ երկրջ. Հայասմ Իսմայիլին:

Պատուիրակութեան մաս կը կազմէին Առաջնորդի Տեղապահ Հոգ. Տ. Մանուկ Աբր. Պարիխանեան, Զեսապի Հոգեւոր Տեսուչ Հոգ. Տ. Անդրանիկ Աբր. Զիրիւմեան, Սուրիոյ Խորհրդարանի անդամ, Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովի ատենապետ տիար Ժիրայր Ռէիսեան, Ազգ. Վարչութեան ատենապետ մերթ Սունայուլ Սունայուլեան, ազգայիններ եւ Լաթաքիոյ ու Զեսապի Թաղականութեան անդամներ:

Հանդիպումին արծարծուեցաւ իսլամ-քրիստոնեայ բարեկամական սերտ յարաբերութիւնն ու խաղաղ գոյակցութիւնը:

Կուսակցապետը անդրադարձաւ տարածաշրջանէն ներս տիրող իրավիճակին, մատնանշեց Սուրիոյ Բանակին տարած իրերայաջորդ յաղթանակները, որոնց շնորհիւ Սուրիան պիտի վերագտնէ իր տարածքային ամբողջականութիւնը՝ երկրի վստմաշուք նախագահ Պաշտար ալ-Ասատի իմաստուն ղեկավարութեան ներքոյ:

Պատուիրակութեան անդամները հաստատեցին, թէ սուրիահայութիւնը հաւատարիմ կը մնայ Սուրիական Հայրենիքին եւ իր գօրակցութիւնը կը յայտնէ անոր հողային ամբողջականութեան:

ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆ ՅՈՅՆ ՈՒՂԱՓԱՌ ՀԱՄԱՅՆՔԻ «Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱՍԻ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ» ՎԵՐԱՆՈՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՏՄԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ ԵՒ ԱՌԱՋՆՈՐԱՐԱՆԻ ԲԱՅՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ

Յոյն Ուղղափառ համայնքի Հալէպի Առաջնորդ Աֆրամ Մաալուլի եպիսկոպոսին հրաւերով, Շաբաթ, 3 Սեպտեմբեր 2022-ի յետմիջօրէին, Բերիոյ Հայոց Թեմին կողմէ Հոգ. Տ. Մանուկ Աբր. Պարիխանեան իր մասնակցութիւնը բերաւ Սրբ. Քառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցւոյ եւ Ազգ. Առաջնորդարանի պատմական թաղամասին մէջ գըտնուող Յոյն Ուղղափառ համայնքի «Ս. Աստուածածնի Վերափոխման» վերանորոգուած եկեղեցւոյ եւ Առաջնորդարանի բացման արարողութեան:

Հանդիսաւոր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Անտիօքի Յոյն Ուղղափառ եուհաննա Ժ. Եազճի պատրիարքին նախագահութեամբ եւ Սուրիոյ կրօնական կալուածներու նախարարին, պետական բարձրաստիճան պատասխանատուներու, Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխաններու, իսլամ կրօնաւորներու եւ քրիստոնեայ համայնքապետներու ներկայութեամբ:

ՀԱԼԵՊԻ ՄԵՋ ՆՈՐԱՊՍԱԿ ՉՈՅԳԵՐՈՒՆ ՆԻԹԱԿԱՆ ՕԺԱՆՊԱԿՈՒԹԻՒՆ ՅԱՏԿԱՅՈՒԵՅԱԼ

«Aid to the Church in Need» միջազգային մարդասիրական կազմակերպութիւնը 2022-ի նորապսակ գոյգերուն նիւթական օժանդակութիւն տրամադրեց, ներկայ տնտեսական դժուար պայմաններուն մէջ անոնց օգնութեան ձեռք երկարելու նպատակով:

Նորապսակ ութ գոյգերու օժանդակութեան բաշխումը տեղի ունեցաւ Երկուշաբթի, 29 Օգոստոս 2022-ին, Հոգ. Տ. Մանուկ Աբր. Պարիխանեանի ներկայութեան եւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Նպաստից մարմինին կողմէ, Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճէն ներս:

